

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Zhytomyr State Technological University
Ivan Franko Zhytomyr State University**

**MODERN COMMUNICATIVE
METHODS OF TEACHING ENGLISH**

**IVth All Ukrainian Scientific and
Methodological Conference**

Book of Papers

October 28, 2016

Zhytomyr 2016

IVth All Ukrainian Scientific and Methodological Conference

MODERN COMMUNICATIVE METHODS OF TEACHING ENGLISH

Organizing Committee

Chair:

Viktor Yevdokymov, D. Ec., Professor, Rector of Zhytomyr State Technological University

Members of the committee:

Liudmyla Mohelnytska, Ph.D., Associate Professor, Head of Foreign Languages Department, Zhytomyr State Technological University

Natalia Kurnosova, Ph.D., Associate Professor of Foreign Languages Department, Zhytomyr State Technological University

Svitlana Kobzar, Senior Teacher of English, Foreign Languages Department

Svitlana Sukhovetska, Senior Teacher of English, Foreign Languages Department

Svitlana Kuriyata, Senior Teacher of German, Foreign Languages Department

Valentyna Shadura, Senior Teacher of English, Foreign Languages Department

Liudmyla Fursova, Senior Teacher of English, Foreign Languages Department

Natalia Krushynska, Teacher of English, Foreign Languages Department

Iryna Melnychenko, Teacher of English, Foreign Languages Department

Liudmyla Otdelnova, Chief Engineer, Foreign Languages Department

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Zhytomyr State Technological University
Ivan Franko Zhytomyr State University**

**MODERN COMMUNICATIVE
METHODS OF TEACHING ENGLISH**

**IVth All Ukrainian Scientific and
Methodological Conference**

Book of Papers

October 28, 2016

Друкується за рішенням
Вченої ради Житомирського
державного технологічного
університету
(протокол № 7 від 31.10. 2016 р.)

Zhytomyr 2016

UDC 811.111:37.02
ББК 81.2 (4 АНГЛ.)

Modern Communicative Methods of Teaching English. All Ukrainian Scientific and Methodological Conference (October 28, 2016) – Zhytomyr: ZSTU, 2016. – 68 p

ISBN 978-966-683-4686

The book of papers includes the participants' reports at IVth All Ukrainian Scientific and Methodological Conference "Modern Communicative Methods of Teaching English". They consider current issues of teaching English at higher educational establishments and comprehensive schools, analyze the connection between basic school knowledge of English and further learning of professionally oriented language at the university. The publication is aimed at EFL professionals, researchers, students, post-graduate students.

У збірнику представлені тези доповідей учасників IV науково-методичної конференції «Сучасні комунікативні методи навчання англійської мови», що висвітлюють актуальні питання викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах, аналізують зв'язок між базовою шкільною підготовкою та подальшим вивченням професійно спрямованої іноземної мови у вищій школі. Видання розраховано на науковців, викладачів, студентів, аспірантів та на широке коло осіб, зацікавлених у вивченні англійської мови.

Тексти публікацій подаються в авторському редагуванні.

UDC 811.111:37.02
ББК 81.2 (4 АНГЛ.)

IVth All Ukrainian Scientific and Methodological Conference

*MODERN COMMUNICATIVE
METHODS OF TEACHING ENGLISH*

October 28, 2016

Редактор
Комп'ютерний набір та верстка
Макетування

Могельницька Л.Ф.
Отдельнова Л.Л.
Отдельнова Л.Л.

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк.13,14.

Видавець і виготовлювач
Житомирський державний технологічний університет
вул. Чуднівська 103, м. Житомир, 10005

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів
Видавничої справи ЖТ № 08 від 26.03.2004 р.

ISBN 978-966-683-4686

© ЖДТУ, 2016

CONTENTS

ACTIVITIES THAT WORK	7
Prokhorova S. Informal Education as a Source of Teacher Development.....	7
Schur S. Language Activity of Mediation in FL Teaching.....	8
Sukhovetska S. Learning Strategies.....	10
Жигжитова Л., Назаренко О. Різномірне навчання на заняттях з іноземної мови.....	11
Жураченко О. Використання граматичних схем-опор як засіб активізації процесу формування граматичних знань на початковому етапі оволодіння іноземною мовою (на матеріалі аутентичних підручників).....	13
Канчуря Є. Використання автентичних текстів з художньої літератури та фольклору як матеріалу для активізації творчого читання на уроках англійської мови.....	17
Кобзар С., Кур'ята С. Навчання академічного письма в наукових гуртках немовних ВНЗ.....	21
Муревич Ю. Створення персонального освітнього сайту засобами Google Sites.....	23
USING MODERN TECHNOLOGIES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES	25
Dienhaieva S. Professional Development with MOOCs.....	25
Karpenko Ye., Levchenko M., Shkabara S. To the Problem of the Formation of Lexical Competence of Primary School Children in English Lessons Using Critical Thinking Strategies and Auditive Aids.....	29
Lytvyna Yu. Dialogue Learning in Cultural-Educational Environment.....	31
Mazko O. Language Teachers' Interaction Culture: Intercultural Aspect.....	33
Oliinyk O. Elements of Distance Education in a Secondary School in Ukraine: SMRT Curriculum.....	34
Ostapchuk A. IT Management English: Innovative Technologies.....	36

Shadura V. Innovative Tools for Teaching English: Pros and Cons	38
Zymovets O. Using Google Applications in the Process of Prospective Foreign Language Teachers' Professional Training.....	39
Ковальчук І. Сучасні технології формування професійно-комунікативної компетентності студентів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін.....	43
Колодій О. Сучасні технології у навчанні англійської мови студентів немовних вищих навчальних закладів	47
<i>TEACHING ENGLISH FOR SPECIAL PURPOSES</i>	50
Barbelko N. Intercultural Tolerance as an Important Future Specialist's Personal Trait and Pedagogical Conditions of its Formation	50
Fursova L. New Approach in Teaching English for Specific Purposes at Zhytomyr State Technological University	53
Gerasymchuk Yu. Podcasting and Storytelling as New Methods in Teaching English for Medical Students	54
Shalova N. Use of Authentic Materials for ESP in the Classroom at Technical University.....	58
Syvak O. Language Learning Motivation for Future Accountants	60
Могельницька Л. Написання формалізованих текстів: тексти-анотації творів кіномистецтва	61
Ходаковська О. Особливості методики предметно-мовного інтегрованого навчання	63
Якушко К. Розвиток колективної взаємодії при формуванні навичок іншомовного спілкування майбутніх техніків-аграріїв.....	67

ACTIVITIES THAT WORK

S. Prokhorova

Ivan Franko Zhytomyr State University

INFORMAL EDUCATION AS A SOURCE OF TEACHER DEVELOPMENT

A rapidly changing learner population, education reforms, and the development of national standards are placing a number of new demands and requirements on language teachers, which make continuing professional development crucial. Modern education makes a distinction between formal in-service training and informal teacher professional development. Formal in-service training adapts too slowly to the new changes in society as it is organized "from top to bottom", all the courses being provided by employers and the state. Informal education, in its turn, is organized by teachers themselves and is identified through a bottom-up approach [2, c. 5].

There are three main reasons why informal education may be needed. First, it may be that some situations need a deeper understanding of the particular issue or wider range of skills than many of teachers and educators develop in their day to day lives. Thanks to reflection and training teachers can become sophisticated facilitators in their sphere. They can also develop a certain wisdom about people and situations because of the opportunities they have [1, c. 7].

Second, it may be that specialists do not have the time to spend exchanging and learning with other teachers in the ways they wish or need. Educators may not have a chance to engage in the sorts of activities and discussions they find fulfilling. Informal education can help here. Specialists can work from home and deal with different issues on different levels.

Third, a good deal of the work that informal specialists engage in is with other professionals. For example, informal educators working in a typical school will have to spend a lot of their time deepening and extending the understanding and orientation of teachers and other staff. Furthermore, there can be a narrowing of educational focus. In some cases specialists in the sphere of informal education may be appointed to work with students, they also have to encourage and educate staff so that the needs of students can be recognized and met [1, c. 7]. To do this teachers will often need both to develop a detailed understanding of the particular situation or issue, and have some sort of specific professional qualification.

Informal professional activities, such as discussion, talks or presentations, advice and guidance, are carried out in a flexible way in informal situations. Other

forms of informal knowledge transfer include a spontaneous meeting on the Internet or in real time, instant messaging, a scheduled Web-based meeting with colleagues and a phone call to someone who has information you need. Informal professional development allows teachers to focus on specific professional and personal needs, to feel internal responsibility for the result of the professional development, to be engaged in new professional activities and to adapt to the rapidly changing modern world. Informal learning keeps teachers vibrant, mentally active and interested in their own professional development and in the world around them.

REFERENCES

1. Bjonavold J., Making Learning Visible. Identification, Assesment, and Recognition of non-formal learning in Europe, Thessaloniki, CEDEFOP, 2000, p. 12
2. Jeffs, T. and Smith, M. K. (1997, 2005, 2011). ‘What is informal education?’, the encyclopaedia of informal education. [<http://infed.org/mobi/what-is-informal-education/>].
3. Non-formal education. In: Glossary of Adult Learning in Europe, ed. by Paolo Federifhi. Hamburg: UNESCO Institute for Education, 1999, p.23. [URL:http://www.eaea.org/index.php?k=15112](http://www.eaea.org/index.php?k=15112)].

S. Shchur
Cherkasy National University

LANGUAGE ACTIVITY OF MEDIATION IN FL TEACHING

Mediation is an important part of any curriculum for the plurilingual and intercultural education. The foreign language mediation activity is a comparatively new field of research and work, which is still in the development phase and has only recently started to receive close attention. In 2013, the Council of Europe commissioned the development of the Extended Set of CEFR illustrative descriptors which includes new scales for mediation. The descriptors have been developed by an international team and linguistic departments of universities were offered an opportunity to participate in the validation of a new set of CEFR Descriptors for mediation by completing an online questionnaire during 2015.

Initially, in the Common European Framework of Reference for Languages (2001) “mediation” is defined as language activities which make communication possible between persons who are unable to communicate successfully with each other directly [3]. Mediation activities included interpretation, translation, paraphrase, summary and reformulation. It presupposed many new skills, competence levels from foreign language students: ability to switch smoothly from one language to another and to act as an intermediary for people who do not understand what is being

communicated by reproducing orally information during an interaction, conversation, team work in a common language; ability to summarize orally or in written form in his / her own language or some other language within his / her repertoire information presented in different languages; to fill information gaps and /or interpret meanings for others who can not understand what is said or written; to reproduce or produce the text from an initial text in order to communicate its content, taking into account internal and external factors of intercultural communicative situations etc. Thus, the key notion implies code-switching, code-mixing and translanguaging.

At present, according to the latest Language Policy Unit publications [1; 2], the notion of mediation takes on a much wider scope, it has been theorized and extends the concept of mediation beyond that presented in the CEFR in 2001. Overall, mediation is interpreted as any procedure, arrangement or action designed in a given social context to reduce the distance between two (or more) poles of otherness between which there is tension [1]. The mediator facilitates access to knowledge, the grasping of concepts, the reduction of tensions, building bridges towards the new, the other [2]. The Extended Set of CEFR illustrative descriptors (draft version) includes descriptors for Cognitive Mediation, which refers to the process of facilitating access to knowledge and concepts that an individual may be unable to access directly on his /her own, and Relational Mediation, which can be described as the process of creating and managing a positive, collaborative environment to enhance the effectiveness of mediation [2]. As the result of experts' work, we have mediation scales: cooperating in discussion, linking to previous knowledge, generating conceptual talk, collaborating to construct meaning, etc. Thus, mediation descriptors have nothing to do with code-switching and translanguaging.

The above-mentioned scales also have their own value, but the question of the adequate descriptors for the language activity of mediation arises. There is little hope left for the Final version of the Extended Set of the CEFR illustrative descriptors, which is promised to be published this year.

REFERENCES

1. Cavalli, M, Coste, D. (2015). Education, mobility, otherness. The mediation functions of schools. Council of Europe, Strasbourg. Retrieved from: coe.int/lang
2. CEFR Extended Set of Illustrative Descriptors: Focus on Mediation (2015). Retrieved from: coe.int/lang
3. Common European Framework of References for Languages: Learning, Teaching, Assessment. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 260 p.

LEARNING STRATEGIES

At the Department of Foreign Languages of Zhytomyr State Technological University we use a placement test (English Grammar Placement Test (World English Test)) when placing students into an appropriate level/group before the course starts. It is a flexible test of English language proficiency, quick and easy to administer.

The entry level of students ranges from A1 to A2. It means that the majority of students have A1 and A2 levels of language proficiency. Thus, the data indicate that students need better and more effective ways of learning foreign languages and their teachers need to employ more effective teaching methods. The most significant change that has been taking place in the university language classroom is the shift from traditional models of learning to learner-centered ones. In the latter model the learner is central to the learning process and cooperates rather than competes with the other learners. In order to achieve the learning outcomes we start with an analysis of the learner's needs. The content of the General English course is determined by those communicative needs which are required for the learner's purposes. With effective learning strategies, students can learn faster and easier.

Language learning styles and strategies (learning strategies can be defined as specific actions, steps, or techniques used by students to enhance their own learning (Oxford, 1992) are among the main factors that help determine how our students learn a foreign language. Learning strategies can also enable students to become more independent, autonomous, lifelong learners. Skilled teachers help their students develop an awareness of learning strategies and enable them to use a wider range of appropriate strategies which can be classified as follows: affective strategies, communication strategies, cognitive strategies, meta-cognitive strategies and social strategies.

Our General English courses are designed to improve every aspect of English. Each lesson has clear objectives that contribute to overall progress and helps students to achieve their language goals. In the classroom our teachers use interactive methodology to make lessons interesting, engaging and bring your English to life. Wi-Fi enabled classrooms with interactive whiteboards, digital media and materials help to access both carefully selected materials and real world English. General English course can help to improve students' speaking, listening, reading and writing skills. Grammar and vocabulary are developed as well.

The third and the fourth years of study at ZhSTU include ESP classes. Being focused on very useful practical objectives, students can improve their study skills both in specific instructional settings and during self-study in which a learner works alone or with other learners without the control of a teacher.

For the identification of our students' specific needs, we proceed by first identifying the target situation and then carrying out a detailed analysis of the linguistic features of that situation.

Teachers provide students with structured learning tasks and monitor their progress. Our teachers help their students to become more confident when communicating in English both in social and professional environment.

*Л. Жигжитова, викладач
О. Назаренко, викладач
НТУУ «КПІ» ім. І. Сікорського*

РІЗНОРІВНЕВЕ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

В наш час, коли молода суверенна держава Україна переживає важкі часи національного відродження, удосконалення системи вивчення іноземних мов набуває соціального і політичного значення для підготовки молодих висококваліфікованих багатoproфільних фахівців, конкурентоспроможних на європейському та світовому ринках праці. Для цього створюються нові навчальні модульні програми, узгоджені з чинними програмами і державним стандартом з чітким розподілом навчального матеріалу; удосконалюються усі системи навчально-методичної підтримки вивчення іноземної мови; видаються допоміжні навчальні матеріали з українською основою, зокрема двомовні словники, граматичні довідники, глосарії, тощо; удосконалюється фахова майстерність вчителів і викладачів іноземної мови, підвищується їхня професійна компетентність. Результатом сумісної роботи наукового дослідження і шкільної практики стало створення нових методичних систем та технологій навчання.

Щоб вивчення іноземної мови в школі стало успішним, самі учні повинні стати активними учасниками навчального процесу. Але не всі діти, з різних причин, можуть засвоювати навчальний матеріал однаково успішно. Адже, як стверджує британський вчений - психолог Ганс Юрген Айзенк у своїх працях, розумовий розвиток дитини на 80% залежить від генетичних чинників, закладених в дитині від народження. Тому вчителі на своїх уроках застосовують різнорівневе навчання (Tiered Activities), тобто так організують роботу на уроці, щоби врахувати типові особливості всіх учнів. Вивченням засобів різнорівневого навчання займаються як українські педагоги: М.М.Фецула, Є.Б.Хоменко, так і зарубіжні: Thaashida L.Hutton, Isabel L. Beck, Margaret G. McKeown, Linda Kucan, С.А. Tomlinson, F. Watt, S.Winebrener серед них.

Запропоновані на уроці завдання можна розділяти на рівні за кількістю завдань, за ступенем складності та самостійності їх виконання. Різнорівневий підхід у діяльності вчителя може виражатися і в тому, щоби надавати

індивідуальну допомогу слабшим учням, роздавши при цьому всім однакові завдання. Зазвичай ефективнішим видом різномірного навчання є поділ класу на підгрупи залежно від рівня навчальних можливостей учнів. Але самі учні не повинні здогадуватись про причину такого розподілу, бо слабших учнів це може травмувати, викликавши почуття неповноцінності, а сильніші можуть вважати себе кращими за інших, що також нерідко може стати причиною відхилення від норми у вихованні.

Звичайно, робота у різномірних групах вимагає від педагога певних умінь, зусиль, підготовки і досвіду. Для розподілу учнів на групи, він має врахувати всі їхні індивідуальні особливості, рівень працездатності, навчальні можливості, психологічні та біологічні (стан здоров'я) складові.

Готуючись до проведення різномірного навчання, учитель повинен чітко продумувати зміст і структуру занять, в тому числі основні та додаткові завдання, час на їх виконання, систему контролю та оцінювання. Зазвичай клас поділяється на три групи: на слабких, середніх і сильних учнів, тому і вчителю в такому класі потрібно розподіляти свій час між трьома групами дітей рівномірно, не виділяючи якусь із них. В школах США практикують поділ на чотири групи по рівню інтелектуального розвитку: високий рівень, середній рівень, нижчий за середній і розумово відсталі діти, яких в свою чергу ділять на три групи: тих, що піддаються навчанню, тих, що піддаються прищепленню елементарних навичок і третя група – діти, що потребують постійної опіки. В Україні розумово відсталі діти навчаються в окремих школах, тобто існує диференціація навчальних закладів, в межах яких проводиться різномірне навчання. Прикладом може бути створення спеціалізованих музичних, художніх, з поглибленим вивченням іноземних мов шкіл, тобто диференціація за майбутньою професією з першого класу, а також створюються профільні класи в основній і старшій школі у яких зміст освіти і вимоги до школярів відрізняються.

Як видно з вищезазначеного, система освіти в Україні побудована таким чином, щоби випускники загальноосвітніх навчальних закладів отримали належну підготовку згідно своїх бажань, потенційних можливостей і інтелектуальних здібностей та продовжували своє навчання у вищому навчальному закладі без особливих труднощів. Але труднощі виникають у викладача іноземної мови в вищому навчальному закладі, особливо технічного профілю, коли в одній групі 1-го курсу, в складі 20 студентів, навчаються випускники спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземної мови і студенти, які навіть не вміють читати іноземною мовою.

Оскільки не завжди існує можливість забезпечення диференційованого підходу у технічному вищій шляхом розподілу учнів на групи, ефективніше у такому разі є застосування методу різномірного навчання шляхом розробки системи диференційованих завдань для створення більш сприятливих умов для розвитку особистості студента. Завдання розробляються відповідно до індивідуальних здібностей кожного студента таким чином, аби він почувався

комфортно у навчальному середовищі, долаючи психологічні бар'єри спілкування іноземною мовою й відчував суттєвий прогрес у її вивченні.

Такий підхід, з одного боку, потребує від викладача багато часу для розробки диференційованих завдань, зусиль у застосуванні індивідуальної форми навчання, педагогічного такту та доброзичливого ставлення до студентів, з другого – допомагає орієнтуватись на досягнення важливих для кожного студента результатів, а також мотивує інтерес до вивчення мови, розвиток мислення та пізнавальних можливостей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Биркун Л. В. Комуникативні методи та матеріали для викладання англійської мови / Л. В. Биркун, В. В. Мошков. – Oxford University Press, 1998. – 48 с.

2. Диференційоване навчання: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/1162081034995...navchannya>.

О. Жураченко, вчитель англійської мови

Запорізька гімназія №71 з поглибленим вивченням іноземної мови

ВИКОРИСТАННЯ ГРАМАТИЧНИХ СХЕМ-ОПОР ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ ЗНАТЬ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ОВОЛОДІННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ АУТЕНТИЧНИХ ПІДРУЧНИКІВ)

Пошук шляхів активізації пізнавальної діяльності учнів залишається важливою проблемою для педагогічної науки. Серед сучасних школярів все частіше спостерігаємо навчальну пасивність: учні не зацікавлені у процесі пізнання, вони не прагнуть пошуку, не намагаються розв'язати проблемні завдання, уникають творчості. Однією з причин даного явища можна вважати практично необмежений доступ до готової інформації.

Вирішення проблеми учнівської пасивності має проходити по двох основних векторах: мотиваційному та діяльнісному. Зауважимо, що дані напрямки взаємопов'язані та взаємопроникаючі: стійка умотивованість спонукатиме учня до продуктивної діяльності; в свою чергу, успішна діяльність сприятиме підвищенню мотивації.

Необхідність «навчати дітей мислити» шляхом активного спостереження, узагальнення та самостійного підведення підсумків висловлювали ще Я.А. Каменський, І.Г. Песталоцці, Ф.А. Дістервег. Широкий спектр засобів активізації учнів знаходимо у працях українських педагогів: О.І. Білецького, О.Ф. Музиченка, Б.Г. Грінченка, О.П. Потебні. Дидактико-методичні основи проблеми розв'язували Л.П. Арістова, Ю.К. Бабанський, В.П. Безпалько, В.І. Лозова та ін. [3].

Метою нашого дослідження є показати можливість і необхідність активізації пізнавальної діяльності учнів при засвоєнні граматичних знань на уроках іноземної мови шляхом систематизації граматичного матеріалу у вигляді схем-опор.

Об'єктом дослідження є способи презентації граматичного матеріалу у підручниках (аутентичних) для шкіл з поглибленим вивченням іноземної мови.

Предметом дослідження є мовні (граматичні) явища, якими мають оволодіти учні 1-4 класів шкіл з поглибленим вивченням іноземної мови.

Для досягнення даної мети ми ставили перед собою наступні **завдання**:

- проаналізувати представлені у підручниках іноземної мови (аутентичних) способи презентації граматичного матеріалу;
- обґрунтувати необхідність використовувати граматичні схеми-опори на уроках іноземної мови на початковому етапі навчання;
- розглянути алгоритм засвоєння граматичних знань з використанням схем-опор;
- запропонувати шляхи удосконалення схем-опор заради додаткової мотивації учнів.

Важливою передумовою для формування мовних та мовленнєвих умінь і навичок є наявність у свідомості учня системи знань про особливості використання мовних одиниць. Знання лексики, фонетики, граматики є платформою для подальшого оволодіння іншомовною комунікативною компетенцією.

Навчання іншомовному говорінню та письму неможливе без оволодіння граматичним устроєм іноземної мови, що являє собою «комплекс правил слово і формотворення, а також закономірності організації слів в реченні та тексті» [6, 52]. На думку Т.К. Цветкової, граMATика має стати «стержнем мови ... як комплекс структурно-функціональних одиниць, що представляють граматичні категорії в єдності форм та значень» [5, 56].

ГраMATично правильно оформлена думка – невід'ємна запорука досягнення комунікативних цілей. На думку П.В. Сисоєва, «повноцінна комунікація не може здійснюватися за відсутності граматики, тим більше, коли слід фокусуватися на смислі висловлювання, а не на окремих, вирваних з контексту граматичних структурах» [4,25]. Відповідно до загальноєвропейських компетенцій володіння мовою, граматична компетенція являє собою знання граматичної системи мови та уміння практично використовувати її у мовленні.[2, 112]

Слід зазначити, що оволодіння граматичними компетенціями мови може здійснюватися лише практично, без вивчення граматичних правил, однак знання цих правил значно полегшує та прискорює процес оволодіння іноземною мовою.

В аутентичних підручниках формуванню граматичної компетенції приділяється велике значення. Проте, навчання учнів за аутентичними підручниками поряд з численними перевагами, має ряд недоліків. Так, одним з недоліків, на нашу думку, є спосіб презентації граматичних правил, які:

- не пояснюються взагалі (тільки ілюструються прикладами);

- пояснення здійснюється іноземною мовою;
- правила іноді неповні та несистематизовані;
- не виділені важливі елементи;
- правила можуть бути перевантажені інформацією, що потребує додаткового членування.

Зазначимо, однак, що виділені особливості, з іншої точки зору, цілковито виправдані. Так, відсутність перекладу у презентованому граматичному правилі можна вважати складовою створення іншомовного середовища. Крім того, презентація граматичного матеріалу у вигляді типових речень-прикладів (а не теоретичних узагальнень) сприяє активізації пізнавальних процесів учнів. Справді, на етапі засвоєння знань вчитель не дає готових характеристик граматичного явища, а в ході спостереження за ним шляхом евристичної бесіди підводить учнів до логічних висновків.

Проте, на наступному етапі слід перейти до формулювання правила для закріплення та узагальнення граматичних знань. Правило, сформульоване на уроці, і навіть повторене учнями (хором та індивідуально) кілька разів, на нашу думку, має бути зафіксованим, адже надалі воно слугуватиме алгоритмом – путівником для розв'язання мовних завдань, від успіху яких, врешті, залежить комунікативна компетенція учня. Запис граматичного правила протягом уроку, особливо на початковому етапі навчання, ми вважаємо недоцільним, оскільки на нього витратиметься дорогоцінний час. Використання наявного у підручнику правила на іноземній мові, у свою чергу, створить додаткові проблеми: учень молодших класів може не зрозуміти його смислу, а отже порушиться принцип свідомого засвоєння знань.

Для подолання даних труднощів ми пропонуємо готові граматичні схеми-таблиці з поясненнями рідною мовою. Зміст презентованого у схемах-таблицях граматичного матеріалу уточнено та узагальнено (згідно з вимогами програми та змістом підручника); кількість його поступово збільшується з переходом учнів на більш високий рівень, відповідно до принципу концентричного навчання. Використання саме схеми, а не лінійно розташованого, повністю сформульованого правила реалізує такі завдання:

- спрощує візуальну презентацію граматичного правила;
- акцентує увагу на основних поняттях та закономірностях;
- стимулює логічне мислення;
- забезпечує свідоме засвоєння граматичних знань;
- сприяє швидшому запам'ятовуванню;
- структурна організація матеріалу може стати алгоритмом-опорою для формотворення та правильного вживання граматичних явищ.

Робота із засвоєння граматичних знань при використанні схем-опор відбувається у форматі евристичної бесіди та включає наступні етапи :

- аналіз мовних явищ, презентованих у підручнику;
- пошук закономірностей, встановлення зв'язків (в залежності від складності граматичного матеріалу, роль вчителя варіюється);
- колективне формулювання правила;

- презентація учителем уточненого правила на основі схеми-опори («розшифрування» схеми-опори);
- хорове повторення учнями сформульованого за схемою правила;
- читання та коментування учнями додаткових прикладів- ілюстрацій, що містяться у схемі.

На нашу думку, переваги використання граматичних схем-опор будуть актуальними при навчанні іноземної мови не лише за аутентичними підручниками, а й за підручниками вітчизняних авторів.

Організоване на уроці іноземної мови спостереження за явищами мови, узагальнення та систематизація граматичного матеріалу у вигляді схем-опор реалізує принцип активного та свідомого засвоєння знань. Для підсилення мотиваційного компонента та забезпечення принципу доступності, можна представити граматичний матеріал у вигляді яскравих інфограм та карт пам'яті. До процесу перевтілення «сухих» граматичних схем на «живі», неординарні умовні зображення слід активно залучати учнів, чий творчий потенціал та багата уява допоможуть оформити граматичні правила цікавим неординарним способом.

Таким чином, з метою узагальнення, уточнення, додаткового членування та свідомого засвоєння граматичних знань на початковому етапі оволодіння іноземною мовою ми пропонуємо використовувати граматичні схеми-опори з поясненнями рідною мовою. Дана презентація матеріалу є логічною, структурованою, зрозумілою та економить час на уроці. Представлення граматичного матеріалу у вигляді інфограм та карт пам'яті сприятиме підвищенню інтересу до навчальної діяльності та відповідатиме віковим особливостям учнів молодшої школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пассов Е.И. Основы методики обучения иностранным языкам/Е.И. Пассов. – М. : Русский язык, 1977. – 216 с.
2. Общевропейские компетенции владения иностранным языком: изучение, преподавание, оценка. – М.: МГЛУ, 2003. – 256с.
3. Олексюк О.Є. Активізація пізнавальної діяльності студентів у процесі загальнопедагогічної підготовки/ О.Є. Олексюк.[Автореф. дис. канд. пед. наук] – режим доступу: <http://disser.com.ua/contents/26906.html>.
4. Сысоев П.В. Интегративное обучение грамматике: исследование на материале английского языка/П.В. Сысоев// Иностранные языки в школе. – 2003. – No 6. – С. 25-31.
5. Цветкова, Т.К. Теоретические проблемы лингводидактики: монография[Текст]/Т.К. Цветкова. – М.: Компания Спутник+, 2002. – 107с.
6. Шимичев А.С. Формирование грамматической компетенции студентов бакалаврвта по направлению подготовки «Лингвистика»/ А.С. Шимичев [дис. канд. пед. наук] – режим доступу: http://www.lunn.ru/sites/default/files/media/upr_NIR/dis_sov/02/shimichev/dissertaciya_shimicheva_as_1.pdf.
7. Elisabeth Gray-Virginia Evans Welcome 1/Express Publishong, 1997 – 128 р..
8. Elisabeth Gray-Virginia Evans Welcome 2/Express Publishong, 1997 – 126 р.

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ З ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ФОЛЬКЛОРУ ЯК МАТЕРІАЛУ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ЧИТАННЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Опанування творчого підходу до читання є невід'ємною складовою комунікативного підходу до вивчення іноземної мови. Головним чинником формування читацької компетентності особистості постає здатність дитини отримувати задоволення від змісту прочитаного та від безпосереднього контакту зі словом як мовним знаком і образом, що набуває особливого значення в наш час, інформаційної перенасиченості та зниження потреби у розвиненому вербальному спілкуванні [5]. Стрімке зниження інтересу до слова є справжньою загрозою для суспільства, ми втрачаємо здатність спілкуватися, руйнуються зв'язки між поколіннями, зникає безперервність, як запорука збереження культури людства. Саме тому перед будь-яким вчителем-мовником постає задача особливої значущості: грамотний та концептуальний добір текстів для вправ та читання, зорієнтований на розвиток читацького інтересу та відродження зв'язку дитини та книги як явища культури. Література для дітей – перший різновид красного письменства, з яким стикається людина у своєму житті. Її вплив на розвиток свідомості та, як наслідок, на суспільство в цілому завдяки силі імпринтингу є чи не найбільшим з усіх інших [6]. Використання найкращих зразків художньої літератури та фольклору англійських країн на уроках англійської мови дозволяє не лише розвивати навички граматики чи вимови, читання чи аудіювання, але й формує читацьку компетентність, підтримує безперервність ланцюга культури, зумовлює підґрунтя для міжкультурної взаємодії та самоусвідомлення дитини у великому мультикультурному світі.

Досвід роботи з фольклорними джерелами та текстами художньої літератури, які мають безпосередній зв'язок з фольклорною традицією, доводить: тісний контакт дитини з аутентичними скарбами красного письменства в рамках навчального процесу забезпечує стійкий інтерес до літератури, зацікавленість у художніх засобах, допомагає загострити увагу на виразних та стилістичних мовних нюансах, зумовлює мотивацію до подальшого розвитку мовних навичок. Робота з текстами відбувається на всіх рівнях та етапах навчального процесу, від позакласної ігрової діяльності до опанування програмового матеріалу, від уроків у початковій школі до випускників. В рамках роботи по розвитку читацького інтересу учні старших класів залучаються до наукової роботи у МАН [див. напр., 4]. Постійна творча робота з художніми текстами ґрунтується на моїх літературознавчих дослідженнях у царині англійського фентезі доби постмодернізму. Все вищезгадане спонукає мене до аналізу та узагальнення досвіду використання фольклорного та художнього матеріалу на уроках англійської мови.

Добираючи аутентичні тексти для використання на уроках англійської мови, ми керуємося критеріями тематики, що окреслена Програмою, рівнем складності тексту та місцем тексту в скарбниці світової культури. Так, критерій художнього стилю та укоріненості в традицію став одним з провідних в процесі добору зразків красного письменства, які виявляється доцільним використовувати на уроках. Окрім того, ми враховуємо читацькі інтереси аудиторії, вікові особливості та компаративний потенціал матеріалу. Слід зазначити, що фольклорні та художні тексти ми залучаємо на всіх рівнях викладання мови (при навчанні фонетиці, лексиці, граматиці) та у кожній віковій групі. Окрема увага приділяється використанню таких текстів на уроках читання.

Творче читання у **початковій школі** передбачає насамперед фольклорні джерела, зокрема збірку «Mother Goose»[12], яка становить основу інтертекстуального тла англомовних дітей. На уроках застосовуються лічилки, руханки, забавлянки, які передбачають повну фізичну відповідь учня (total physical response (TPR)), та активізують засвоєння лексики та фонетики.

Уроки та позакласна робота з учнями **середньої ланки** продовжують знайомство з ігровим фольклором англомовних країн в таких формах роботи як двомовне читання для молодших школярів (презентація віршів зі збірки та у перекладі на українську мову [2]), перекладацькі майстерні, гурток «Коло казкарів» тощо. Тобто, першій етап ознайомлення з літературною та фольклорною традицією переходить у практичне опанування елементів поезики та закономірностей побудови художнього твору. Діти не лише роблять перші спроби перекладу, але й складають власні вірші, які активізують навичку письма.

Окремим елементом при роботі з фольклорними текстами постає компаративний аспект. Наприклад, порівняння структури та виразних засобів українських та англійських колядок тощо.

Інсценізація прозового фольклорного чи художнього тексту доцільна для застосування в різних вікових групах. Вона передбачає творче переосмислення тексту, уважне читання при трансформації мови автора в сценічні ремарки тощо.

Під час вивчення програмових тем також доцільно залучати художній матеріал як з ілюстративною метою, так і з метою розвитку читацької компетентності. Зокрема, тему «Спортивні ігри» ми розглядали на прикладі опису правил гри «Квіддич» з книги Дж. К. Ролінг «Гарі Поттер та філософський камінь» [11, с. 180-194], залучаючи при цьому не лише фрагменти тексту, а й уривки з екранізації роману. Аналогічно вдалими видаються спроби уроків читання по темі «Зовнішність» на матеріалі названої книги та із залученням постерів до фільму[3; 11], «Організація свята» на матеріалі опису дня народження Більбо з «Володаря Перснів» Дж. Р. Р. Толкіна тощо. Названі уроки детально описані та оприлюднені у фаховому виданні[1].

Творче уважне читання сприяє розвитку уяви та навичок орфографії. Так, з учнями середньої ланки (7-8 класи) доцільно залучати тексти сучасного

англійського письменника Террі Пратчетта, зокрема його мовні ігри в романах про Тіффані Ейкінг [8; 10]. Пародійний стиль опису чарівного народцю, який боїться письма та олюднює літери алфавіту, дозволяє по-новому поглянути на звичайний текст та спробувати свої сили у аналогічних «пазлах». виправлення мовних помилок героя сприяє аналітичному читанню та тренуванню чистоти мови [10, с. 170-171]. Аналогічно використовуємо приклади з художньої літератури для коментарів щодо лексики чи граматики (тлумачення слова «cool» в романі Террі Пратчетта [9], чи вигук Гендальфа «You shall not pass!» в фільмі за романом Дж. Р. Р. Толкіна). Незайвим буде підкреслити вигоду використання художніх текстів для вивчення ідіом та сталих виразів, зокрема у випадках їх деконструкції в романах Т. Пратчетта.

Говорячи про прийоми роботи з текстами, варто перелічити: комплексне читання (порівняння кількох подібних за тематикою текстів чи різних уривків одного твору – групова робота), трансформація при читанні (перетворення прозового тексту в інсценізацію, комікс тощо – проектна робота), пошукове читання (виявлення нюансів орфографії, лексики, граматики як виразних засобів автора), пост-читацька діяльність (розвиток творчого письма, навичок літературного перекладу тощо). Окремо відзначимо методичний прийом «Читацьке коло», запропоноване групою Bookworms, OUP [7], як форму групової роботи творчого опрацювання художнього тексту, що передбачає поєднання огляду змісту, пошукового читання (словникової роботи), зіставлення з життєвим досвідом учнів, аналіз твору з точки зору його поетики та особливостей мови тощо. Розподіл ролей (лідер дискусії, майстер переказу, майстер слова, майстер зв'язку з життєвим досвідом, майстер ключового фрагменту, майстер наведення культурних мостів) надає можливість активізувати читацький інтерес в учнів різного рівня розвитку та володіння мовою, спрямувати увагу на поетикальні та мовні особливості твору, заохотити дітей до читання художнього тексту та навчити культурі обговорення. Названий прийом дозволяє застосувати всі види навичок володіння мовою (читання, письмо, аудіювання та мовлення) та надає в руки викладачеві ефективний інструмент, який стимулює читацький інтерес.

Система роботи з художніми текстами розвиває читацькі смаки учнів, дозволяє сформуванню та розвивати літературну компетентність. Так, в **старших класах** ми приходимо до дискусії «Books or computers», спираючись на складні класичні тексти (сонети В. Шекспіра тощо). Читацькі смаки та критичне мислення, розвинені під час уроків творчого читання, дозволяють всебічно проаналізувати поставлене питання і зробити свідомий висновок: «Not *either/or* but *both*» і впевнено зазначити, що безперервний ланцюжок культури знаходиться саме в наших руках.

Відзначимо, що навички творчого читання на базі роботи з аутентичними художніми текстами вдало розвиваються не лише під час уроків, а й у позакласній роботі. Так, вже згаданий гурток «Коло казкарів» є, по суті, продовженням гуртка дитячого ігрового фольклору англійських країн (курс якого був розроблений у нашій гімназії). Активно застосовуються навички

творчого читання у літніх мовних таборах. Старшокласники роблять перші спроби літературного аналізу в роботах МАН. Наукові розвідки школярів дозволяють поглянути на мовний матеріал як на джерело інтелектуальної насолоди, привчити до уважного читання, зосередити увагу на перлинах фольклору та красного письменства. Результати досліджень застосовуються на уроках англійської мови та світової літератури. Міжкультурна взаємодія здійснюється завдяки зіставленню скарбниці народної творчості та літератури різних країн.

ЛІТЕРАТУРА

1. Канчура Є. О. A Long Expected Party: Developing reading skills lesson in the 8th grade / Канчура Є. О. // English, 2004. – № 21–22.
2. Канчура Є. О. Nursery rhymes: translation in Ukrainian / Канчура Є.О // Джміль, 1998. – № 3. – С.6-8.
3. Канчура Є. О. Once in Private Drive: creative reading lesson for the 6th grade / Канчура Є. О. // English, 2006.
4. Кошевник С. О. Forest as a poetical image in J.R.R. Tolkien's *The Hobbit* and *The Lord of the Rings* / Кошевник С. О. // English, 2004. – № 21–22.
5. Лобок А., Кирилова С., Нужно радоваться / Лобок А., Кирилова С. // Частный корреспондент. – 10.02.2016 – [Електронний ресурс] – Режим доступу до інтерв'ю : http://www.chaskor.ru/article/nuzhno_radovatsya_39411
6. Ніколаєва М., Читання фентезі корисно для мозку / Maria Nikolajeva, пер. українською Б. Салюк // Лекція в рамках Міжнародного семінару «Література для дітей та юнацтва в Україні: між західним та східним каноном», – Львів, 2014. – Центр дослідження літератури для дітей та юнацтва. [Електронний ресурс] – Режим доступу до лекції : <http://urccyl.com.ua/naukova-diialnist-literatura-dity-chas/lekciiji/>
7. Oxford Bookworms Club Reading Circles // OUP. – [Електронний ресурс] – Режим доступу статті: <https://elt.oup.com/teachers/readingcircles/?cc=ua&selLanguage=uk>
8. Pratchett T. A Hat Full Of Sky : [роман] / Terry Pratchett. – New York : Harper Collins Publishers, 2004. – 278 p. – (Першотвір)
9. Pratchett T. Carpe Jugulum : [роман] / Terry Pratchett. – London : Corgi, 1999. – 432 p. – (Першотвір).
10. Pratchett T. Wintersmith : [роман] / Terry Pratchett. – New York : Harper Collins Publishers, 2006. – 325 p. – (Першотвір)
11. Rowling J. K. Harry Potter and the Sorcerer's Stone: [роман] / Rowling J. K.. – New York, 1998. – 310 p. – (Першотвір)
12. The Real Mother Goose [поетична антологія] / New York, Barnes & Noble, 1992. – 122 p. – (Першотвір).

НАВЧАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПИСЬМА В НАУКОВИХ ГУРТКАХ НЕМОВНИХ ВНЗ

У сучасних умовах якісно новим чином вирішується проблема навчання наукового стилю англійської мови в немовних вищих навчальних закладах. Розвиток і використання набутих навичок англійської мови студенти мають продовжити у своїй науковій діяльності, оскільки на старших курсах пред'являються вищі вимоги до самостійності та ініціативи студента. Це і пояснює підвищення інтересу до проблеми навчання наукового стилю англійської мови студентів, магістрантів та аспірантів немовного вищого навчального закладу, в програмі якого не передбачається достатня кількість аудиторних годин для навчання професійно-орієнтованої лексики і одночасно основ наукового стилю англійської мови. Проблема наукової самореалізації студентів та молодих науковців в іншомовному просторі є відкритою для дискусії, зокрема в ЖДТУ.

В першу чергу необхідно сказати про навчально-методичне забезпечення. Відомо, що для мовних вищих навчальних закладів існує велика кількість вітчизняних та автентичних посібників та підручників для студентів старших курсів, магістрантів та аспірантів. Серед них можна виділити такі як: Максимчук В.М., Дудок Р.І. "English for PhD Students", Яхонтова Т.В. «Основи англійської мови наукового письма», Jordan R.R. "Academic Writing Course", Bailey Stephen "Academic Writing", та інші. Важливо відмітити, що профільна література рекомендована на певну кількість аудиторних годин. Дефіцит аудиторних годин для навчання професійно-орієнтованої лексики і основ наукового стилю англійською мовою в немовних вищих навчальних закладах змушує викладачів знаходити нові шляхи вирішення цієї проблеми, наприклад, організовувати наукові гуртки.

Наукові гуртки англійською і німецькою мовами в Житомирському державному технологічному університеті мають завдання надати додаткові освітні послуги у вигляді підготовки студентів до міжнародної наукової діяльності. Отже, мотивовані студенти, магістри та аспіранти потребують тренування певних навичок іноземною мовою, які необхідні для:

- перекладу новітніх тенденцій у тій або іншій галузі промисловості з автентичних джерел;
- аналізу теоретичної частини певного дослідження;
- висловлювання власних думок щодо існуючої ситуації в даній галузі в Україні;

- окреслення власних ідей дослідження, його вплив, його перспективи;
- аналізу результатів дослідження;
- презентації дослідження на міжнародних конференціях.

Одним з аргументів на підтримку створення наукових гуртків з іноземної мови саме став попит студентів на додаткові заняття. Позитивним моментом для плідної роботи гуртків є наявність вище вказаних посібників, але їх обсяг не дозволяє в обмежений термін натренувати граматичні структури і лексичний мінімум наукового стилю. Перш за все, навчання повинно відбуватися по принципу «від простого до складного», тобто *notes, report, project, essay, dissertation* або *thesis*. Саме навчання за таким принципом дає можливість студентам досягти бажаних результатів. Завдання викладача полягає в тому, щоб, насамперед, адаптувати автентичні видання під наявну кількість годин наукового гуртка. Більш того, акцентувати особливу увагу на написанні *reports, projects, essays* і, безперечно, навчити представляти свої дослідження науковому загалу. Отже ці завдання потребують вирішення ряду ключових питань. Наприклад:

- кількість студентів в групі;
- викладання *Academic Writing*;
- викладання *Public Speaking*.

Як показала практика роботи гуртків, оптимальна кількість студентів має бути не більше 10. Це надає змогу викладачу ефективно використовувати індивідуальний та диференційний підходи до кожного учасника, адже академічне мовлення, хоча й підпорядковується певним сталим нормам, правилам, регуляціям та вимогам, але одночасно є, у великій мірі, дуже індивідуалізованою творчою роботою. Проте, робота у невеликих групах допомагає студенту навчитися оцінювати як свою роботу, так і роботи одногрупників, аналізувати, порівнювати та співвідносити різні думки, підходи і міркування та покращувати, таким чином, свої навички.

Основою будь якого різновиду писемного мовлення англійською мовою є *paragraph*. Одним з кращих посібників, які використовуються нами при навчанні *Academic Writing* є книга Dorothy E. Zemach, Lisa A. Rumisck *Academic Writing from paragraph to essay*. Книга невелика за об'ємом - 138 сторінок, але автори пропонують різноманітні види групових, парних та індивідуальних завдань, багато практичних завдань щодо кожного етапу процесу письма. Студенти вчаться спочатку правильно генерувати ідеї, організовувати матеріал, писати чернетку, рецензувати та коректувати *paragraph*, а потім організовувати та логічно пов'язувати *paragraphs* у різні типи академічного писемного мовлення.

Важливим завданням наукового гуртка є також навчання *Public Speaking*, адже молодим науковцям необхідно презентувати результати своїх наукових

досліджень не тільки у писемному вигляді, а й при виступі на семінарах та конференціях, робочою мовою яких в наші дні в більшості випадків є англійська мова. При викладанні *Public Speaking* ми використовуємо як базову книгу Mark Powell *Presenting in English. How to Give Successful Presentations*. Автор ідентифікує ключові навички, якими необхідно оволодіти для ефективної презентації: введення, структурування промови, використання наочних засобів, голосу, міміки та жестів, а також уміння розуміти потреби слухачів та відповідати на їх питання.

Ю. Муревич, викладач вищої категорії
ДВНЗ «Бердичівський коледж промисловості, економіки та права»

СТВОРЕННЯ ПЕРСОНАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО САЙТУ ЗАСОБАМИ GOOGLE SITES

Веб-сайт, або просто сайт (англ. website, від web - павутина, "веб" і site - "місце") - це одна або сукупність веб-сторінок, доступних в інтернеті через протоколи HTTP/HTTPS; веб-сайт - це місце в інтернеті, яке визначається своєю адресою (URL), має свого власника і складається з веб-сторінок, які сприймаються як єдине ціле. [1]

А.В.Хуторський вважає, що освітній сайт – це цілісна, концептуально обґрунтована та структурно побудована система, яка об'єднує взаємопов'язані між собою веб-сторінки, зміст яких підпорядковано спільній ідеї та зображено в конкретних цілях і задачах кожної з них. [2]

Створення персонального сайту освітнього призначення дозволяє вирішити такі завдання:

- індивідуалізувати зміст навчання;
- сприяти підвищенню рівня доступності навчання, розширенню змісту освіти, залученню додаткових джерел інформації, навчального матеріалу;
- популяризувати студентські досягнення, демонстрацію та презентацію результатів діяльності;
- реалізувати можливості дистанційного навчання.

Виділимо ряд компонентів, з яких, зазвичай, складається сучасний персональний викладацький сайт:

- зміст педагогічної діяльності (розробки занять, матеріали до занять, методичні матеріали, роботи студентів та ін.);
- самопрезентація автора (особиста інформація, фото);
- форма оберненого зв'язку (форум, гостьова книга);
- посилання на інші корисні ресурси мережі.

Розробка будь-якого сайту починається з визначення його цілей, функцій та цільової аудиторії, для якої він призначений, після цього обирається структура сайту та його змістове наповнення (контент). Далі починається підбір програмних засобів, створення самого сайту та його підтримка.

Поширеним в освітньому середовищі є сервіс Google Sites.

Переваги створення сайтів на платформі Google:

- створення сайту нагадує процес оформлення документу в текстовому редакторі;
- не потрібні знання мови розмітки гіпертекстових сторінок;
- можливість роботи над сайтом кількох користувачів;
- використання та додавання на сайт інформації з різних сервісів Google.

Недоліки створення сайтів на платформі Google:

- адреса сайту має вигляд `sites.google.com/site/site_name`
- для оформлення дизайну сайту є лише кілька шаблонів
- об'єм дискового простору 100 Мб на сайті Google
- не підтримуються CSS та JavaScript обмежені налаштування оформлення веб-сторінок.

Створення сайту починається з головної сторінки сервісу. Після натискання кнопки «створити» вам буде запропоновано вказати назву сайту, його адресу, вибрати тему оформлення. Крім цього, можна налаштувати параметри доступу, що може бути корисно в тому випадку, якщо ви робите сторінку для обмеженого кола осіб.

Після створення сайту можна переходити до його заповнення. Редактор сторінок не складніший звичайного текстового редактора тому, якщо ви працювали наприклад в Google Docs, то тут для вас все просто. Таким же чином ви набираєте текст, посилання, змінюєте форматування, вставляєте таблиці, картинку і так далі. Крім цього, в меню вставки є додатковий розділ, який відповідає за взаємодію з іншими численними службами Google. Завдяки цьому ви зможете вставити в сторінку модуль AdSense, Календар, діаграму з Google Docs, картинку з Picasa, карту з Google Maps, ролик з YouTube і так далі.

Сайти Google рекомендується використовувати для створення освітніх сайтів та сайтів, де потрібно надати доступ редагування кільком користувачам. На сайті підтримки служби GoogleSites також надається інформація щодо створення, оформлення та використання сайтів в освітніх цілях.

Створення і розробка освітнього сайту – це довготривалий процес, тому його варто проектувати поетапно. Це дозволяє досягти максимальної ефективності в процесі роботи з ним.

ЛІТЕРАТУРА

1. <http://www.webostudio.com/ua/stats/whatissite/>
2. Николаев Е.А. Хуторской А.В. Образовательный сайт в деятельности учеников и педагогов: результаты дистанционного курса // Интернет-журнал "Эйдос". - 2004. - 22 июня. <http://www.eidos.ru/journal/2004/0622-04.htm>. - В надзаг: Центр дистанционного образования "Эйдос", e-mail: list@eidos.ru.

USING MODERN TECHNOLOGIES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

*S. Dienhaieva, PhD,
Zhytomyr Ivan Franko State University*

PROFESSIONAL DEVELOPMENT WITH MOOCS

Nowadays, education experiences significant changes in terms of used technologies and teaching methods. An increased use of modern devices like computers, tablets, and smartphones, as well as software programs and applications for learning simplifies the process of the professional development (PD). In the past few years alone, educators have been facing changes in curriculum standards, student assessments, expectations for the uses of technology and the personalization of learning, diversity of students' cultural and linguistic backgrounds, and teacher evaluation processes, along with decreased funding leading to larger class sizes, fewer resources, and the need to make education more productive and cost-effective.

Teacher professional development is the process of constantly strengthening professional attainment, broadening academic knowledge, enhancing the professional skills, and improving teaching ability. With the reform of learning science and the development of Information and Communication Technology (ICT), the traditional mode of teacher professional development is confronted with challenge, and the new emerging MOOC system provides resources for 21st century professionals. MOOCs can serve as a unique professional development opportunity for professionals in higher education settings [1].

The term Massive Open Online Course (MOOC) emerged in 2008 and became supplemental educational tools in the area of professional development for educators. MOOCs are an emerging technology that has caught the attention of corporations, administrators, educators and learners alike and has compelled them to look at learning, teaching, and education through a different lens [2].

There are several **factors** that make MOOCs a perfect option for ongoing teacher PD. With it, educators can learn for *free*, getting the opportunity to collaborate with, and learn from, virtual colleagues. MOOCs provides *flexibility*, both in time and location, for those participating in it. Nowhere is this more important than for teachers' continuing training. Most teachers work long days then spend much of their time away from school to plan and grade. This makes finding time for professional development a *challenge* for most. Just like any kind of training or learning, the results don't stick in a one-shot situation. Learning needs to be

reinforced over a long period of time and teachers need to have an opportunity to practice, implement, ask questions, try again, and integrate new skills and information on a schedule that works for them and allows them to remember the information. MOOCs, if designed with this strategy in mind, have enormous potential to meet this need. The on-demand, 24/7 nature of MOOCs also provides teachers with a medium for discussing and sharing their PD challenges and triumphs with others in the field. Finally, the *availability* of the free content and resources found in some MOOCs could provide teachers with additional resources for teaching in their classrooms [3].

The format for a MOOC varies depending on the course. You can usually **expect a combination of learning formats**: video lectures; group discussions; online/offline reading; discussion forums; quizzes; homework; peer review.

Currently, the most popular and well-regarded MOOC providers are:

- Coursera: free online courses from universities;
- Udacity: master new industry skills through a series of online courses and projects via the ‘nano’ degree;
- Edx: free online courses from universities;
- NovoEd: social learning and professional development online;
- Canvas Network: free online courses and classes from universities;
- Open Education by Blackboard: platform used by many unis to deliver MOOCs;
- Iversity: free online courses from inspiring professors. Top European Universities;
- OpenLearn: free learning by the Open University (OU);
- FutureLearn: free online courses from universities and cultural institutions.

Educators can use **FutureLearn** (www.futurelearn.com) [4] as a professional development tool. If a teacher is looking for ways to improve their professional practice or increase their knowledge in the subjects they teach or areas they would like to explore, **FutureLearn** can be a resourceful tool.

It offers a diverse selection of courses from leading universities (University of Bristol, Cardiff University, University of Glasgow, University of Leeds, University of York) and cultural institutions from around the world (British Council, the British Library, the British Museum, and the National Film and Television School). FutureLearn also works with a range of internationally renowned organisations – from professional bodies such as the Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) and Institution of Engineering and Technology (IET), to businesses like the BBC and Marks & Spencer, to the UK Government.

These courses are delivered one step at a time, and are accessible on mobile, tablet and desktop, so it is easy to fit learning around your life. They offer the opportunity to discuss what you’re learning with others as you go, helping you make fresh discoveries and form new ideas.

Many activities include a quiz, a moment to pause and check how well you’ve understood the key points from the previous video or article before moving on. The

quizzes are not scored, you get an unlimited number of tries at each question and moderators give you feedback and hints on each go.

At key moments in the course, you'll find tests. They work in much the same way as quizzes but tests are scored and are limited to three tries. These count towards your overall mark and are designed to test your knowledge. You can get three points if you get a question right first time, two on your second attempt and one on your third.

Many of the courses also offer you the opportunity to do assignments and get feedback from other learners on the course. Each assignment will come with clear instructions about how to write or create your assignment, as well as give constructive feedback to others. It's a great opportunity to put what you've learnt into practice and get tips on how to improve.

There are some steps that can make your professional development with **FutureLearn** productive and interesting.

Pick a course. Browse the [course list](#) to find something that you'd like to learn about. There are the courses in a diverse range of subjects and they are always added more. For PD you can choose some courses from the [Teaching & Studying](#) Category, for example "[*Understanding Language: Learning and Teaching*](#)", "[*Developing Your Research Project*](#)", "[*Assessment for Learning in STEM Teaching*](#)", "[*Exploring the World of English Language Teaching*](#)", "[*Learning Online: Learning and Collaborating*](#)", "[*Teaching for Success: the Classroom and the World*](#)" and many others. Courses vary in length. Most are six to ten weeks long but some of them are shorter (two and three week courses).

Introduce yourself. It is a good idea to fill in your profile page so that other learners can find out more about you.

Start the course. Once the course begins, a link will appear on [Your courses](#) dashboard. This will take you to the course 'To do' list, which will show you what to do next.

To do. FutureLearn courses are divided into weeks. These contain various activities that you should aim to complete within the week, each one built from a sequence of straightforward steps, to help you learn. Each week is given a descriptive name, so you always know what's expected, and you can even navigate between them, to see what's coming up, or catch up from the beginning if you're late starting.

Videos, audio and articles. You can learn by watching videos, listening to audio and reading articles. Many of these steps are followed by short quizzes to help you check that you have understood.

Comments in the margin. Every article, video or piece of audio has a space to allow learners to comment and ask questions. This appears in the margin on large screens or is revealed below on small screens. You can discuss topics with each other and educators will offer guidance and answer questions. Press the comment button to join the conversation.

Mark as complete. The progress button at the top of the page tells you how much of the course you have completed. Every time you click on '[Mark as complete](#)' at the bottom of a step, your progress % will increase. This updates your '[To do](#)' list, but leaving the switch off does not prevent you from moving on to the next step. If

you're not sure that you properly understood something, you can leave it and come back to it later.

Discussion. Every so often, you'll come across a discussion step, where you'll be given a topic to talk over with fellow learners. Talking about ideas is a really great way to learn and consolidate information.

Activity. If you want to find out what everyone is talking about right now, go to the course activity page to see what questions you can help answer and which topics are under debate.

Replies. Once you start commenting, you'll probably get replies from other learners. You'll see these on the [replies page](#). You'll also get email notifications, so that you never miss a reply.

Follow. Press the '[Follow](#)' button on the profile page of the person who is making interesting points and asking great questions. You can also filter the discussions to include the people you're most interested in. If someone follows you and you follow back, you can learn together. It is a good idea to [Follow the educators](#). You can find their comments more easily, and this is the easiest way to keep up to date with what other people are asking about.

Reflect on what you've learned. At the end of each week you'll find a reflection step with questions to help you consider what has been useful or interesting and what you would like to change in your teaching.

Educators should keep up with emerging trends in the educational field through professional development. **FutureLearn** can help educators learn some fundamentals about online learning and apply what they learned to the courses they will teach. FutureLearn can provide opportunities to educators and give them access to knowledge, skills, and learning opportunities. **FutureLearn** can promote professional growth while providing new knowledge or skills for employers. Although **FutureLearn** introduce pedagogy differently than in-person training, educators must remain motivated to learn so they can share their knowledge with their students. **FutureLearn**, like many other online learning tools, have their constraints and affordances.

REFERENCES

1. *Ferdig, R.* (2013). What Massive Open Online Courses Have to Offer K-12 Teachers and Students. Retrieved August 1, 2014, from http://media.mivu.org/institute/pdf/mooc_report.pdf

2. *Fischer, G.* (2014). Beyond hype and underestimation: Identifying research challenges for the future of MOOCs. *Distance Education*, 35(2), 149-158. doi:10.1080/01587919.2014.920752

3. *Schulz, E.* (Ed.): The potential and problems of MOOCs: MOOCs in the context of digital teaching. In: Beiträge zur Hochschulpolitik 2/2014. German Rectors' Conference, June 2014. Available at:

http://www.hrk.de/uploads/media/MOOCs_EN_01.pdf

4. Online Courses. FutureLearn, from www.futurelearn.com

*Ye . Karpenko, PhD, Senior Teacher
M. Levchenko, Student
S. Shkabara, Student
I. Franko Zhytomyr State University*

TO THE PROBLEM OF THE FORMATION OF LEXICAL COMPETENCE OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN IN ENGLISH LESSONS USING CRITICAL THINKING STRATEGIES AND AUDITIVE AIDS

One of the most effective ways to create better ways of learning a foreign language is using critical thinking strategies [1]. They develop the ability to select the lexical means needed for a definite situation, to explore lexical means in different contexts. Important in this process is to develop a clear and reasoned own point of view, careful attention to someone else's position. Thus, critical thinking strategies play an important role in the formation of the English language lexical competence of primary school children.

As the development of thinking skills of primary school children demands visual aids, it is important to use them in the process of the formation of lexical competence of primary school children in English lessons. Thus, auditive aids used in English lessons optimize the process of the formation of lexical competence of primary school children. Auditive aids can be adapted to a certain extent by the teacher to the requirements of the programme and the level of foreign language acquisition of each particular class. In this case it is possible to organize lexical, grammatical, sociocultural material according to the needs and expectations of their primary school children. The teacher could use pictures, puppet theatre dolls, facial expressions and gestures to provide the necessary explanations and previous experiences of children in order to help them to understand the lexical material [2].

Let's consider the example of exercises aimed at formation of lexical competence of primary school children in English lessons using critical thinking strategies and auditive aids.

At the preparatory stage of lexical competence formation - introduction of new lexical units - the children are made familiar with new vocabulary, so the important task of the teacher is to choose the form of work on lexical material. At this stage perception and understanding of new lexical items through semantization takes place. At the preparatory stage receptive and receptive-reproductive exercises not communicative ones are used. Here is an example of the exercise:

Exercise 1, aimed at semantization of the lexical units with the help of critical thinking strategy "Ordering the items according to the criteria set".

Task: Kids, do you know how animals talk in English? You will now listen to some sounds animals produce and choose the appropriate picture with a word and organize the words into 2 groups "Domestic animals", "Farm animals".

Procedure: Children listen to some sounds animals produce, choose the appropriate picture with a word organize the words into 2 groups “Domestic animals”, “Farm animals”.

Method of control: control by the teacher.

At the second phase of lexical competence formation - automation - primary school children are taught to master the form and meaning of lexical units. Here is an example of the exercise:

Exercise 2, aimed at mastering the form and meaning of lexical units with the help of critical thinking strategy “Find a suitable word”.

Task: Listen to a word and fill in a suitable gap in the fairy tale.

Procedure: Students form a pair. Each pair has a text of fairy tales with gaps. Children listen to words one by one and fill in a suitable gap in the fairy tale.

Method of control: control by the teacher.

At the third stage of of lexical competence formation - stage of application of lexical units - elementary school students use new vocabulary in speech, in accordance with the intended communicative situation.

Exercise 3, aimed at using lexical units in a communicative situation with the help of critical thinking strategy “Choose the right words”.

Task: Dear children, Gingerbread Man has got a letter from his friend Denis. He wants to know more about Ukrainian national meals. Let's help him write a letter. Here is Denis' letter on the blackboard. Listen to the names of dishes and write a sentence about each one. You must have a letter at the end of the exercise. Please, write only about Ukrainian dishes.

Procedure: Teacher writes sample letter on the board. Every child reads this letter and tries to write their own one.

Method of control: control by the teacher.

Thus the using critical thinking strategies and auditive aids in the process of the formation of the lexical competence in English language lessons helps primary school children successfully master different types of lexical units. Prospects for further research in this area is to broaden the proposed set of exercises aimed at the formation of the lexical competence of primary school children in English language lessons with other types of critical thinking strategies and auditive aids.

REFERENCES

1. Технології розвитку критичного мислення учнів / Кроуфорд А., Саул В., Метьюз С., Макінстер Д.; Наук. ред., передм. О. І. Пометун. — К.: Вид_во «Пляди», 2008. – 220 с.

2. Безкоровайна Ю. Унаочнення як засіб формування іншомовної лексичної компетенції учнів / Ю. Безкоровайна // Студентський науковий альманах факультету іноземних мов. – 2009. – Вип 1(6) – С. 230-234.

DIALOGUE LEARNING IN CULTURAL-EDUCATIONAL ENVIRONMENT

The role and opportunities of foreign languages in forming world view are great as in the process of gaining language skills a personality is developing and getting perfection for communication activity. As we know, dialogue reveals the complex of contradictions about the objective world and its various comprehensions, so we need the constructive dialogue.

So the transfer from monologue teaching to dialogue learning could stimulate productive creative activity of a personality and encourage the development of his cultural, psychological, physical and other peculiarities. It is difficult to exaggerate the importance of language which enables speakers:

1) to express their thoughts regardless whether he addresses himself or those who he talks to;

2) with the help of appeal, informing to influence the freedom of an interlocutor via requests, complains, questions, instructions, encouragements, orders and others;

3) “to refer” himself and an interlocutor to the thing, object, world as a whole which will be the content of utterance etc. [1]

In support of the language significance in creating the worldview, communication ethics, the own growth by a man the knowledge of many languages increases the opportunities for proper development without any exception and reveals the potential of each person.

Taking into account that the dialogue is represented as the way for world comprehension, the basis for its change and the mechanism for essence creativity, for forming language competences at the language lessons we have to create optimal conditions for speech behavior of learners, in particular introducing dialogic components with various options to develop the communication competences.

It is known that opportunities and potential of a language depends on the level of certain personality’s culture as well as space-time characteristics of social life of the people, a social group a person belongs to. Moreover, the used words demonstrate the importance of one or another objective world for a man, vocabulary indicates the content of thought of a subject and syntaxes characterizes the intelligence level of thinking and speech.

For learning process individualization, search of optimal combination of theory and practice, students’ knowledge and skills actualization, it is necessary to apply all

the best ideas of traditional and modern methodologies in teaching foreign languages, in particular dialogical activities. While developing lessons with dialogic component, we have to follow some important tips t, as follows:

- the variety is represented by variety of themes, text and tasks types;
- the range of reference when foreign language is used for performing the tasks characterized by the novelty;
- learning with enjoyment which means providing students with opportunities to speak about things interesting for them;
- demonstrating their creative approach in designing and presenting a project.

It is no question that age peculiarities of subjects of cultural-educational space influence the process of definition of objectives, content and form of approbation of gained senses, knowledge, skills, behavior existential in cultural-educational environment [2].

For example, for a future specialist, today student the educational environment institutionalization is represented by such social-cultural institutions, such as university, institute, academy and others. For adults with priorities of professional competences and dialogue strategies of personal growth the level of solved social-cultural tasks and gaining life competences are different by form and volume.

Thus, introducing the dialogue into the process of professional training of specialists will help to solve difficult tasks connected with preparation of future specialists for growing needs of international mobility and close cooperation with foreign partners not only in the education, culture, science spheres, but in commerce, trade, industry and other areas of people's activity. We believe that any dialogic activities can be easily integrated into any learning situation since topics and types can be changed according to age, interests, input data and competence level of students.

REFERENCES

1. Burbules N. Dialogue in teaching: theory and practice / N. Burbules. – Teachers College Press, Columbia University. N.Y., 1993.

2. Troitska O. Conceptual foundations of dialogue idea implementation into cultural-educational space // Canadian Scientific Journal / O. Troitska. – 2015. – Issue 1. – 187-92pp.

LANGUAGE TEACHERS' INTERACTION CULTURE: INTERCULTURAL ASPECT

Sociocultural development of modern society, its globalization and integration into European structures, radical changes in communication and transformation of educational systems are very topical for language education. According to the present-day challenges mentioned, the 21st century teacher's ability to create new knowledge using effective techniques is emphasized, especially if considered in intercultural context. The intercultural principle in professional teachers' training presupposes national culture integration into different foreign cultures. It means that the formation of a personality open to different cultures, ideas and values is to be ensured. Such a person should be involved in all types of cooperation, including pedagogical interaction, in order to be able to make collective decisions.

Pedagogical interaction is defined as a two-sided (between a teacher and the students) system of relationship in the process of teaching. It can be represented by monological and dialogical types of relationship. The former type is characterized by the knowledge transfer, whereas the latter is not only the knowledge transfer but a construction of new one on the basis of a teacher's and students' experience by means of active discussion. One of the most important factors influencing successful pedagogical interaction is interaction culture. By interaction culture we mean a systematized integrity of values and beliefs, scientific knowledge and practical skills, behaviour patterns and norms in the process of interaction which promote the participants' social and intellectual development and ensure moral and communicative standards as well as pedagogical ethics while exchanging or creating new knowledge.

As the definition of intercultural communication presupposes active dialogue of cultures in society, for the formation of interaction culture a dialogic type of relationship is characteristic. Thus, to foster a dialogue of cultures in language learning a teacher should possess intercultural skills. Following Shelly Wong's definition, intercultural skills can be interpreted as the elements of pedagogical interaction, which enable language teachers to perform tasks aimed at the development of cultural originality and the creation of a comfortable atmosphere for effective learning and teaching [3].

For the formation of language teachers' interaction culture the following intercultural skills are necessary: the replication skills in accordance with learning and cultural standards; the skills of developing dialogical thinking, tolerance of ambiguity, respect for otherness, communicative awareness and knowledge discovery; the skills of establishing contact between cultures; the skills of interpreting the partner's communicative strategies and adequately building a personal one, etc.

To ensure the efficient development of intercultural skills it is necessary to use a specially designed system of intercultural tasks. The system is to be designed according to the main stages of skills formation. They are preparatory, training and creative stages.

Thus, we have reason to conclude that the efficiency of the formation of a language teachers' interaction culture depends on their level of preparation for the work in a new sociocultural environment and on the level of intercultural skills formation, which contribute to successful cross cultural interaction.

REFERENCES

1. Common European Framework of Reference for Languages: learning, teaching, assessment (2001): Cambridge University Press.
2. Dragojevic, S. "Culture of Peace and Management of Cultural Diversity: Conceptual Clarifications", in: CULTURELINK, vol. 10, No 29, November 1999, p. 131-137.
3. Wong, Sh. (2005). Dialogic Approaches to TESOL: Where the Ginkgo Tree Grows. Routledge.

*O. Oliinyk, PhD, As. Prof.
Kharkiv State Academy of Culture*

ELEMENTS OF DISTANCE EDUCATION IN A SECONDARY SCHOOL IN UKRAINE: SMRT CURRICULUM

The Smrt Youth and Kids curriculum developed by Little Mountain Learning Academy is a dynamic, innovative and progressive program geared towards school aged students learning English as a Foreign Language (EFL). It is a literary-based curriculum that emphasizes language acquisition built around strong reading skills. It allows students to be fully engaged in fun and interesting readings that help them build foundational literacy competencies. With these foundations, students are able to construct strong reading, writing, speaking, listening, vocabulary, and grammar skills.

The purpose of the article is to share the experience of implementing SMRT program in the Kharkiv Private Lyceum "Professional". This experience can be implemented at the Ukrainian schools. Since 2013 lyceum students of 4th -7th grades have been taking SMRT English classes. Modern world is digital and using programs such as SMRT English teachers can make language learning much more attractive for schoolchildren in the middle school.

One of the key concepts used in the development of this curriculum is that an engaging, fun curriculum is vital in order to help students develop language fluency. It is becoming widely recognised across the field that learning language skills out of context is not effective. In fact, the universality of language allows students to learn

English skills whilst exploring topics in the context of other areas of study. This has been shown to be much more effective in developing language fluency.

The Smrt Youth and Kids curriculum aims to allow students to learn English in an enjoyable and engaging environment. Enjoyment of reading and learning is crucial in language acquisition. “An interesting storyline is more important than simple words. It may seem counterintuitive to give a student a book like *There’s a Nightmare in My Closet* (who needs sight words like *nightmare* or *suppose* at this stage?). That is not the point. Enjoyment of reading is essential. Giving students books they can have fun with, that they want to read over and over, is a big part of the game” [1, p.104].

By using multi-media and multi-genre texts in the classroom, teachers are able to engage students in their own learning. When students are interested in their learning topics, they will become fluent much faster [3, p.566].

For curriculum to be effective, engaging and applicable for young learners, it is necessary to adapt the traditional skills-based learning familiar to many EFL teachers. Instead of teaching grammar, vocabulary and listening out of context, the Smrt Youth and Kids curriculum uses reading as the foundation for all learning.

Much research shows that reading is the cornerstone of language acquisition. The face of literacy and reading is also changing. When we refer to texts in the classroom today, we are talking not only of books, but magazines, films, websites, songs, and so on. Today’s literacy involves the understanding and processing of “oral, written, electronic and multi-media forms of communication”.

“There is wide agreement among literacy researchers that students who read more become more proficient in reading fluency and comprehension as well as general vocabulary and cognitive development.” [3, p.568] The Smrt Youth and Kids curriculum builds grammar, vocabulary, speaking, listening and writing skills from firm reading foundations. Without these strong foundations, any grammar or vocabulary lessons learned are in isolation and therefore constitute mostly short-term language acquisition [2, p.22]. In order to help students gain long-term fluency, it is important to keep the focus on literacy and develop all other skills from this base.

REFERENCES

1. Law, Barbara and Mary Eckes. *Assessment and ESL: An Alternative Approach*. 2nd ed. Winnipeg: Portage & Main, 2007.
2. Rutherford, William E. *Second Language Grammar: Learning and Teaching*. New York: Longman Inc., 1995.
3. Worthy, Jo. “What makes intermediate-grade students want to read?” *The Reading Teacher*. 55.6 (2002): 561-569.

IT MANAGEMENT ENGLISH: INNOVATIVE TECHNOLOGIES

High educational establishments of Ukraine witness the appearance of new departments and modern specialties these days.

The growth of computer and information technologies is becoming more important and essential in various spheres of life, especially in the sphere of managing people.

In return, at the request of time and market there emerged a particularly new specialty – IT Management.

No matter how large an IT company is, it is actively searching of a qualified employee responsible for IT resources management that is able to optimize various business processes with the help of modern innovative technologies and to adjust IT systems taking into account specific business features.

IT Manager is responsible for setting up tasks, designing and developing IT systems. One of the key tasks is to choose IT tools, prove their economic advantages for the company. In other words, it is to develop a certain business-plan implementation.

A well-qualified IT manager has to be proficient in how any business enterprise work, know its key strategies and innovative activity, be aware of how information resources may affect company's productivity and sure have basic knowledge in economics. IT manager is also responsible for proper and sustainable distribution of target money taking into consideration the importance of all company's IT processes automation improvements.

In the process of globalization and European integration, enhancing business contacts with foreign partners, Ukrainian IT specialist's involvement into international activities is becoming more vivid. One of the top-priority approaches to qualitative and proficient staff training in the sphere of IT management is the study of the English language as the key of modern student competitiveness on the national and foreign labor market.

In accordance with the new tasks – *“English for special purposes”* – teachers of the English language have been given in the certain conditions, first and the most prioritized becomes teaching professional and non-professional speaking English. Relying on everything above mentioned, it is possible to state that traditional methodology in teaching English appears to be ineffective. Therefore, searching of new ways and methods for teaching English for special purposes has become a critical problem.

As soon as present days youth is widely using modern technologies in everyday activities and rapidly react to any changes in the sphere of innovative technologies, it becomes appropriate to get these modern technologies involved into optimization of English language learning.

While investigating the most effective methods of teaching IM Management students English language in Zhytomyr State Technological University a mini-experiment was made. Initially students were provided with available at the university books, schemes, tables, audio tape records and etc. However, it has brought almost no positive results. Later a new modernized approach to English language teaching was about using audio and visual aids: PowerPoint presentations, developed audio and video classes on different management and business topics.

A very effective and productive activity appeared to be collaborative work with native speaker. As practice showed, this variety of activities has got students encouraged to study English. Investigations showed that students improved their speaking and communication skills in English. Besides, communication with a native speaker living far away has helped them bridge the distance and share experiences in IT managements sphere with the help of “Skype” – an international social media.

In this way, attended by students classes on different topics [1]: *“Negotiating-bargaining”*, *“Conflict resolution”* and, in particular, IT management specific topics [2]: *“Digital today, cognitive tomorrow”*, *“Are you ready for robot colleagues?”* and general notion of IT management topics [3]: *“Project management: project manager, project planning and project execution”*, *“Agile, Scrum roles and virtual team”* etc, – became efficient not only for sharing experiences between students and a native speaker but also for their enlarging their vocabulary with new terms and professional lexicon.

REFERENCES

1. Macmillan Publishers Limited. Negotiating-bargaining [Electronic resource]. 2012. URL: <http://www.businessenglishonline.net/business-2/resources/videos/> (accessed: 25.10.2016).
2. Ginni Rometty. Digital today, cognitive tomorrow // MIT Sloan Management Review. 2016. P. 21-22.
3. Kathy Shwalbe. Information technology PROJECT MANAGEMENT. 7th ed. Boston: Course Technology, 2012. 528 p.

INNOVATIVE TOOLS FOR TEACHING ENGLISH: PROS AND CONS

The digital age we are living in has changed both the way we live and the way we work. University lectures and the practical classes are no longer the same as they used to be. The traditional text-books have been replaced by e-books, the blackboards have been turned into videos, and the classical lectures have altered into online courses. It is no wonder, that everybody in a class-room has a gadget on the desk to be used not only for communication and having fun, but for learning as well. Therefore, teachers are trying to diversify the classes by applying the so-called innovative methods based on the usage of smart phones, tablets, laptops in order to achieve better visualization and to encourage active learning. But have these classes become more immersive? Are the methods and tools innovative? Unfortunately, they are considered to be innovative mostly by teachers. It would be not reasonable to deny the value and the benefits of using all the mentioned above, but many students who are the net generation still find learning boring even provided that any gadget is applied. They have been already used to gadgets, so, it is becoming more and more difficult to keep the screen-agers engaged in studying and make them feel excited about the material taught. While teachers are inventing new ways how to use modern technologies, the learners are becoming more engrossed in their online communication. The things happening on the students' Face book or VK pages are of much more interest for them, than what is going on in the class-room. It seems nothing can resolve this problem, but the solution has been found so far.

Virtual reality cannot anymore be considered as either something from fictions describing distant future, or something that may be used for entertainment only. Virtual headsets are being used to train pilots, for instance. Scientists, educators and game developers united their efforts and have developed another type of virtual headset to be applied to training science students. Now it has become possible to conduct laboratory experiments by plugging a smart phone in this headset only. The results of the headset application proved, that the efficiency of learning has increased more than twice compared to the traditional teaching. The students surveyed reported that they could spend more than two hours in that virtual laboratory without being distracted by other things. As we can see, the application of this virtual headset has absolutely revolutionized both the way the teachers teach and the way the students learn. It looks like it is about the time the teachers of English language started applying this real innovation to simulate any communicative situation or to create any necessary environment for improving students' speaking skills. It can be expected that the classes will become engaging and the students will not be supposed to ignore any language activity wearing relatively cheap headsets in language laboratories. Their peer-to-peer communication can be simulated in the class-rooms which will help learners to overcome embarrassment while speaking and to increase their self-confidence. Moreover, it is hard to predict how helpful this tool can be at teaching ESP/

Oxford Advanced Learners Dictionary defines the adjective *innovative* as introducing new ideas, ways of doing something. Therefore, the application of virtual headsets to language teaching is definitely innovative. But the most important issue to emphasize is a vital role of the teacher who is really willing to adopt the latest developments to the educational process. Let us become such teachers and enjoy our getting satisfied with the results of innovative approach application as well as watching the students' excitement at learning. The sooner Universities and educators will start cooperating with technology companies, the better results will be obtained.

O. Zymovets, Teacher
Zhytomyr Ivan Franko State University

USING GOOGLE APPLICATIONS IN THE PROCESS OF PROSPECTIVE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS' PROFESSIONAL TRAINING

Nowadays using Information and Communication Technology (ICT) is an urgent necessity in teaching process. Various educational programs on CD-ROMs, Internet recourses, authoring tools, online tests and other electronic materials help FL teachers to make lessons more exciting, modern, interactive and efficient. That is why a modern FL teacher should possess the skills connected with using ICT in the classroom as well as other fundamental professional skills: cognitive, project, constructive, organizational and communicative [1, p. 151].

The formation of prospective FL teachers' professional skills can be performed in the process of studying various academic disciplines at the university such as Methods of Teaching English, Practical Course of the English Language, English Language (for professional purposes), etc. Taking into account the fact that ICT is one of the effective means of forming professional skills, we think it necessary to integrate ICT into the university courses mentioned above. The aim of the article is to describe the benefits of using such means of ICT as Google Applications (Apps) in the process of prospective FL teachers' professional training.

First, it should be noted that there are a lot of Google products that can be used in all spheres of human life including everyday activities, education, business, communication, rest, etc. Google products include web apps (Web search, Bookmarks, Google Chrome), specialized search apps (Custom Search, Trends, Scholar), home & office apps (Gmail, Docs, Slides, Drawings, Calendar, Hangouts, Sheets, Forms, Sites, Translate, Drive), social apps (Google+, Groups, Blogger), geo apps (Maps, Earth), media apps (Books, News, Image Search, Video Search), business apps (G Suite, AdMob, AdSense) and Mobile apps (Mobile, Search for mobile, Maps for mobile) [2].

Google apps can be widely used for educational purposes in general and for training prospective teachers of English in particular. For example, web and specialized search apps can help students to search information effectively, make

bookmarks and systematize information. Google Drive is a convenient tool to store and share information. Such apps as Google Translate and OK Google will help learners to master foreign languages without looking into traditional dictionaries and encyclopedias. Google Docs, Slides, Sheets and Forms can be a good replacement of traditional MS Word, Excel and Power Point, especially in case when the students have to collaborate with other students in order to make a survey or a group project. Google Maps and Google Earth will help the teacher to present the topics connected with country studying such as “Travelling”, “Great Britain”, “The USA”, etc.

Teachers can also join the program “Google for Education” to learn more about Google tools and its possibilities for teaching [3]. One of the additional Google applications specially made for this program is Google Classroom that is a free suite of productivity tools that includes email, documents and storage. This application allows teachers to make announcements, create assignments and organize class discussions [4].

Taking into consideration a great variety of Google educational tools, their convenience in usage and free access, we think it necessary to familiarize the prospective teachers of English with the ways of using Google apps in the classroom. Below we suggest the sample tasks aimed at mastering English and forming students’ professional skills while studying various academic disciplines at the university.

Task 1 “Design a Questionnaire”.

Google application: Forms.

Academic discipline: Methods of Teaching English.

Topic: “Teaching Listening Comprehension”.

Professional skills formed: project, constructive.

Procedure:

- look at the post-viewing activities to the video “Cinderella” created in Google Forms (the screenshots of the tasks are presented in Fig. 1);

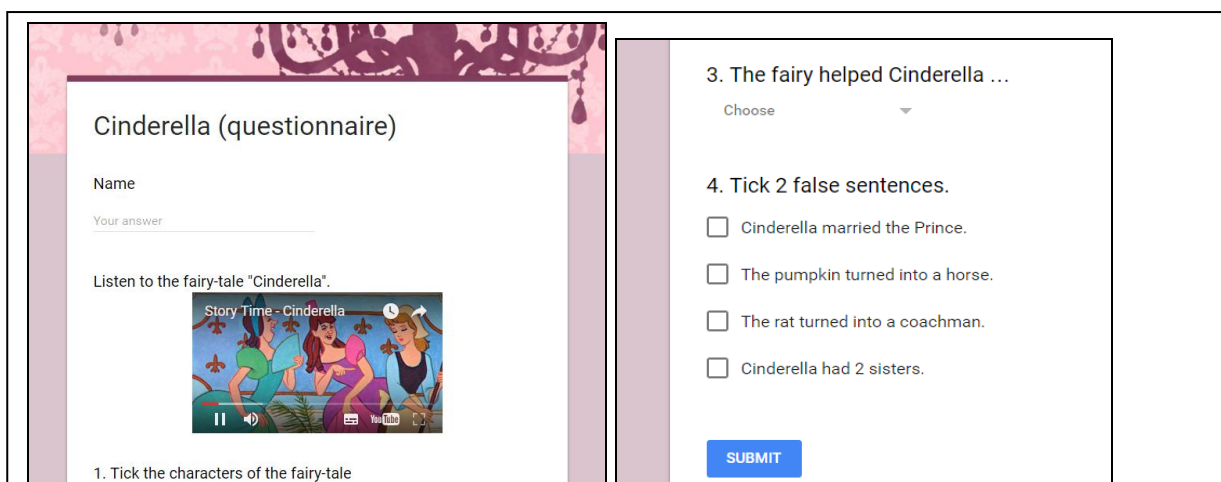

Fig. 1. Screenshots of questionnaires created in Google Forms.

- fill in the questionnaire (use the following link: https://docs.google.com/forms/d/16oraAyQvwcm9D9VG3D_HeUYcEV5lzmjlsWLP1oq57D0/viewform) as if you were a secondary school pupil;

- discuss the types of questions that there are in the questionnaire (short answer, multiple choice, drop-down and checkboxes);
- watch the teacher’s presentation about working with Google Forms for creating tests and questionnaires: adding questions, inserting images and videos, changing the background colour, sending a form, adding collaborators, etc.;
- design your own questionnaire for teaching listening comprehension to secondary school pupils (it can be pre-viewing, post-viewing, pre-listening or post-listening tasks based on audio- or video-materials);
- share your questionnaires with your groupmates.

Task 2 “Guess the Event”.

Google application: Web search (Google Doodles).

Academic discipline: Practical Course of the English Language.

Topic: “Holidays and Traditions”.

Professional skills formed: communicative, cognitive, project.

Procedure:

- look at the screenshots of Google Doodles presented at Fig. 2 (a Google Doodle is a special, temporary alteration of *the logo on Google’s homepage* that is intended *to* celebrate holidays, events, achievements and people [5]);

Fig. 2. Screenshots of Google Doodles.

- describe them, think of the way how these doodles could be animated;
- make your predictions about the events that are shown in the doodles and the countries where they could take place;

- discuss your ideas in pairs;
- follow the links and check your predictions:
 - 1) <https://www.google.com/doodles/ukraine-independence-day-2012>
 - 2) <https://www.google.com/doodles/st-patricks-day-2015>
 - 3) <https://www.google.com/doodles/first-day-of-school-2015-canada>
 - 4) <https://www.google.com/doodles/christopher-wrens-382nd-birthday>
 - 5) <https://www.google.com/doodles/la-tomatina-70th-anniversary>
 - 6) <https://www.google.com/doodles/us-elections-2014>

- split into four groups and find some more Google Doodles connected with the important events, holidays or traditions in Ukraine and English-speaking countries.

Task 3 “Make a Group Presentation”.

Google application: Slides.

Academic discipline: English Language (for professional purposes).

Topic: “Professionally-oriented Speaking”.

Professional skills formed: cognitive, communicative, organizational.

Procedure:

- imagine that your group mates and you are going to participate in a student scientific conference devoted to the problems of teaching and learning English;

- think of the topic your group (2-3 students) will present at the conference;

- look at the sample presentations on various topics created in Google Slides:

https://docs.google.com/presentation/d/1Bxg829mckPsjEk8GbWLZ4ePE_41QklhzJrjM0dhJemU/edit#slide=id.gc6f75fceb_0_0;

[https://docs.google.com/presentation/d/1_nJrYG6bzF0JaGLkEfZmJNUynDvZ5bVAK1OPzxtHbZ4/edit;](https://docs.google.com/presentation/d/1_nJrYG6bzF0JaGLkEfZmJNUynDvZ5bVAK1OPzxtHbZ4/edit) https://docs.google.com/presentation/d/13LwVeEr5fV_SiMld-NjHhkyu7aklRh1zIKon81NtV20/edit#slide=id.g742e3e7cd_1_16;

- think of the differences in using MS Power Point and Google Slides, discuss their advantages and disadvantages in making presentations;

- make a group presentation using Google Slides (each student is responsible for some parts of the presentation);

- demonstrate your presentation before the class during the role play “At the Conference”, discuss it with your group mates.

In conclusion it’s worth saying that this article doesn’t cover all possibilities of using Google Applications for educational purposes. So, our further research and publications will be devoted to the description of other activities that can be organized in the process of prospective FL teachers’ professional training.

REFERENCES

1. Зимовець О. А. Склад професійних умінь майбутніх учителів гуманітарних дисциплін (на прикладі підготовки вчителів іноземних мов) // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка, Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. – 2009. – № 43. – С. 150-156.
2. Google Products [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.google.com.ua/intl/en-GB/about/products/>
3. Google for Education Training Centre [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://edutrainingcenter.withgoogle.com/>
4. Google for Education (Introducing Classroom) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://static.googleusercontent.com/media/www.google.com/en/us/edu/classroom/pdf/ss2147-1407-classroom-v3.pdf>
5. Google Doodle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Google_Doodle

І. Ковальчук, викладач

Житомирський державний технологічний університет

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

На сучасному етапі розвитку науки, культури та техніки знання іноземної мови є обов'язковим для спеціаліста будь-якого профілю. В зв'язку з зростаючою необхідністю комунікативної компетенції в сучасному професійному суспільстві зросла роль іншомовної підготовки студентів. Тому у відповідності зі стандартом дисципліни «Англійська мова» в неможливому вузі навчання іноземній мові має носити комунікативно-орієнтований та професійно-орієнтований характер. Метою дисципліни є оволодіння студентами технічних спеціальностей високого рівня комунікативної компетенції, який дає можливість використовувати іноземну мову практично в професійній діяльності, а також в цілях самоосвіти. Відповідно стандартам спеціаліст повинен бути готовий до налагодження міжкультурних наукових зв'язків, участі в міжнародних конференціях, вивчення іноземного досвіду в певній галузі науки, техніки, культури, а також для здійснення ділових і партнерських контактів, що вимагає від технічних спеціальностей знання іноземної мови [5, с. 204].

Важливим фактором є те, що студенти неможливих вузів виявляють зацікавленість і готовність до подальшого вивчення іноземних мов, розуміють важливість їхнього вивчення. Основними мотивами для вивчення іноземної

мови є подальше навчання в магістратурі та аспірантурі, спілкування з іноземцями закордоном, майбутнє працевлаштування [5, с. 204].

На нашу думку, взаємодія гуманітарних та фахових дисциплін допоможе підготувати висококваліфікованих спеціалістів, готових до вирішення професійних, професійно-комунікативних та інженерно-технічних проблем.

Ми вважаємо, що для готовності студентів немовних ВНЗ до спілкування на міжнародному рівні формування професійної іншомовної компетентності має відбуватися інтегровано, у поєднанні з технічними та гуманітарними дисциплінами ВНЗ. Ми керуємося тим, що центральною ідеєю інтегрованого підходу є розвиток критичного мислення як конструктивної інтелектуальної діяльності. Деякі науковці вбачають в інтеграції навчання не тільки засіб формування гнучкої та продуктивної думки, але й засіб дій узагальнених способів (О. Кабанова-Меллер, І. Малафійк, М. Махмутов). Вчені довели, що навчальний процес значно активізується, якщо поряд з іншими чинниками використовуються міжпредметні зв'язки. У тих, хто навчається, виявляються нові резерви сприйняття, мовлення, взаємозв'язків логічного й образного мислення в навчальному пізнанні; формування пізнавальної активності; самостійність навчальної діяльності й інтересів студентів; створення умов для формування світогляду; розширення знань та накопичення досвіду і можливості його використання у професійно-комунікативній діяльності.

Вирішити проблему інтеграції знань сьогодні можливо лише опираючись на ідею цілісності процесу навчання, тобто єдності його мети, змісту, засобів, методів та організаційних форм. Зокрема, інтегроване навчання сприяє не лише систематичності та наступності у вивченні основ наук, а й підсилює науковість навчання і його зв'язок з практикою, підвищує пізнавальну активність студентів, допомагає у виборі засобів індивідуального підходу у вирішенні проблем комунікативного та професійного характеру і робить знання більш доступними й міцнішими [4, с. 12].

Будь-яка спеціальність немовного ВНЗ, у тому числі й гуманітарна, розкривається через призму двох понять: гуманізації та гуманітаризації. Зупинимось на цих категоріях докладніше.

Тлумачні словники пояснюють гуманізацію як поширення утвердження гуманістичних принципів у будь-якій сфері суспільного життя, а гуманітаризацію – як упровадження, посилення гуманітарних, тобто тих, що належать до суспільних наук, які вивчають людину та її культуру у різноманітних сферах життєдіяльності людини [7, с. 10].

У словниках з педагогіки так пояснюються поняття гуманізації та гуманітаризації в освіті:

Гуманізація освіти – центральна складова нового педагогічного мислення, що передбачає поширення ідей гуманізму на зміст, форми і методи навчання; створення найсприятливіших умов для розкриття та розвитку здібностей і обдарувань людини, вільного та всебічного розвитку її особистості, залучення її до активної участі в житті суспільства [7, с. 12].

Гуманітаризація освіти – переорієнтація освіти з предметно-змістового принципу навчання основ наук на вивчення цілісної картини світу та насамперед – світу культури, світу людини, тобто встановлення гармонійної рівноваги між природничо-математичними та гуманітарними циклами в навчанні з метою розвитку в кожному курсантові духовно багату особистість з гуманітарним мисленням.

З даних визначень можна зробити висновок, що використання інноваційних технологій та методів навчання в процесі вивчення гуманітарних дисциплін забезпечують вирішення освітніх завдань – підвищення пізнавальної активності студентів; розвиток творчих здібностей та мислення; активізація самостійної діяльності; розвиток комунікативно-емоційної сфери особистості; формування позитивної навчальної мотивації; ефективно засвоєння великого обсягу навчальної інформації; розвиток пізнавальних процесів (мовлення, пам'яті, мислення); розкриття особистісно-індивідуальних можливостей і визначення умов для їх прояву та розвитку.

Слід також зазначити, що застосування дослідницьких і пошукових технологій навчання допомагає студентам осмислено ставити власні цілі, планувати хід виконання завдань, виконувати практичні завдання, оцінювати і пояснювати отримані результати. Тобто використання цих технологій дозволяє значною мірою реалізувати риси компетентного підходу, домогтися результату, оптимального для кожного студента [7, с. 14].

Таким чином, розвиваючи необхідні професійні компетенції випускника немовного ВНЗ засобами дисципліни гуманітарного циклу, вирішується одна з найважливіших, проблем сучасної вищої освіти – підготовка фахівців, готових до соціальної та академічної мобільності і компетентних у професійному відношенні. Ефективність формування професійно-комунікативної компетентності майбутнього фахівця забезпечується за допомогою використання активних методів навчання, адекватно відображають зміст і структуру іншомовної комунікативної компетентності [4: с. 10].

Тому в умовах міжнародного співробітництва актуальною є проблема формування професійно-комунікативної компетентності студентів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін у вищих навчальних закладах.

Однак незважаючи на зростаючу роль іноземної мови, перед викладачами та студентами немовних вузів стоїть проблема обмеженої кількості годин, виділеної на вивчення іноземної мови. Саме тому в таких умовах повинні використовуватися саме ті методи та технології навчання, застосування яких сприятиме раціональному використанню часу відведеному на проведення практичних занять та самостійної роботи студентів, яка набуває особливої актуальності при вивченні іноземної мови, оскільки стимулює студентів до роботи з необхідною спеціалізованою літературою, виробляє навички самостійного опрацювання матеріалу. Тільки практико-орієнтоване навчання відповідає вимогам сучасного життя та сприяє формуванню особистості майбутнього професіонала [8, с. 194].

У сучасній методиці навчання іноземної мови термін технологія навчання використовується для позначення сукупності прийомів організації роботи викладача, за допомогою яких найкраще досягаються поставлені на занятті цілі навчання.

У вітчизняній і зарубіжній методиках навчання іноземної мови більшого поширення набувають інноваційні технології, зокрема технології змішаного навчання, які надають вивченню іноземної мови комунікативний характер і роблять весь процес вивчення нової мови втомивованим та цікавим [2, с. 14].

Обираючи технології навчання, викладачу слід пам'ятати, що найефективнішими при вивченні іноземної мови є технології з наступним характером:

- результативність (чому навчилися студенти на занятті);
- економність (скільки часу пішло на досягнення поставленої мети, скільки зусиль було витрачено студентами на оволодіння матеріалом заняття);
- ергономічність (наскільки на занятті створений сприятливий емоційний мікроклімат для навчання – без перевантажень і перевтоми з боку вчителя та студентів);
- мотиваційність (наскільки цікаво було студентам на занятті якою мірою кожен з них зміг реалізувати свої знання, вміння та навички) [2, с. 14].

Ряд науковців вважають, що навчання іноземної мови повинне мати проблемний характер, тобто студенти мають бути забезпечені можливістю «відкривати» знання і чітко розуміти, для чого їм це потрібно, як ними можна скористатися у реальних життєвих ситуаціях.

Звідси випливає необхідність використання Task-Based Techniques, що стимулюють самостійну діяльність студентів. Сутність технології полягає в обов'язковій наявності певної «прогалини», яка і створює проблемний характер спілкування [2, с. 16].

ЛІТЕРАТУРА

1. Бернацька О. В. Моделювання ситуацій професійної діяльності у навчанні іноземної мови у вищому навчальному закладі військового профілю : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / О. В. Бернацька. – Київ, 2004. – 21 с.

2. Калініна Л.В., Безверха О.Д., Кузьменко О.А., Антонюк Д.С., Умінська А.П. Використання технологій змішаного навчання у процесі викладання іноземних мов: Навчально-методичний посібник. – Житомир: Арт Майстер, 2016. – 127 с.

3. Калініна Л. В., Петранговська Н. Р., Щерба Н. С. Комплексні комп'ютерні лабораторні роботи як засіб самостійної методичної підготовки майбутнього вчителя іноземної мови : Навчально-методичний посібник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. – 2015. – 164 с.

4. Маслак Л. П. Формування професійної іншомовної компетентності майбутніх офіцерів радіоінженерних спеціальностей : автореф. дис. на здобуття

наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Л. П. Маслак. – Житомир, 2010. – 18 с.

5. Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: Матеріали V Міжнародної науково-методичної конференції. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна. – 2012. – 232 с.

6. Мечнікова І. І. Динаміка самовдосконалення майбутнього офіцера у вищому військовому навчальному закладі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 "Педагогічна психологія" / І. І. Мечнікова. – К., 2003. – 20 с.

7. Павленко А. В. Формування загальнокультурної компетентності учнів професійно-технічних навчальних закладів у процесі вивчення предметів суспільно-гуманітарного циклу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика професійної освіти" / Павленко Анна Юріївна ; Житомир. держ. ун-т ім. Івана Франка. – Житомир, 2015. – 20 с.

8. Сунцова Е.Н. Выбор методов обучения студентов неязыкового вуза иностранному языку в условиях ограниченности учебного времени [Текст] / Е.Н. Сунцова // Молодой ученый. — 2011. — №1. — С. 232-234.

*О. Колодій, викладач англійської мови
Житомирський державний технологічний університет*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У зв'язку з інтеграцією України у світове економічне співтовариство, нові політичні, соціально-економічні та культурні реалії змінили критерії системи освіти і вимагають радикальних змін у галузі навчання іноземних мов, відповідно до вимог загальноєвропейських рекомендацій.

Перед сучасною молоддю постають нові вимоги до формування її особистісних і професійних якостей: її творчих здібностей, загальноосвітньої і спеціальної підготовки, до рівня її соціальної адаптації.

Знання англійської – важлива конкурентна перевага, і не лише для окремо взятої людини, але і для країни в цілому. Згідно з дослідженням, що було проведене компанією Education First у понад п'ятидесяти країнах світу, **існує пряма залежність між рівнем володіння англійською та станом економіки.** Пояснити це можна так: що краще мешканці тієї або іншої держави знають англійську, то вища її інвестиційна привабливість (звичайно, це стосується не всіх галузей економіки), тим легше знайти кваліфікованих фахівців, які вже сьогодні готові працювати в міжнародних компаніях. [4, с.2]

В рейтингу, складеному тією самою Education First, перші 11 рядків займають європейські країни, для європейців хороша індивідуальна

англійська – можливість більше подорожувати і вільно спілкуватися, доступ до престижних вакансій у великих багатонаціональних компаніях, в сфері сучасних технологій.[4, с.2]

На перший погляд у вітчизняних реаліях знання англійської не настільки актуальне, проте *серед молодих спеціалістів тенденція до ґрунтовного вивчення англійської вимальовується все краще*. Англійська – ключова мова сучасного інформаційного простору, обсяг і якість знань, які можна отримати, знаючи англійську, значно вищі, ніж якщо ви володієте будь-якою іншою іноземною мовою. Отож перевага не лише в тому, що можна спілкуватися англійською з носіями мови, більш вагома мотивація – *можливість постійно підвищувати свій професійний рівень і підтримувати контакти з колегами і працедавцями з усього світу*. Саме тому, викладачі англійської мови, у не мовних вищих навчальних закладах, приділяють багато уваги вдосконаленню методів та технологій навчання студентів.

На сам перед треба зазначити, що існує багато сучасних методів і технологій викладання іноземних мов. Сучасні педагогічні технології, такі як: навчання у співпраці, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, інтернет - ресурсів допомагають реалізувати особово-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів, їх рівня знань.[2, с. 35] Можливості використання інтернет - ресурсів величезні. Глобальна мережа Інтернет створює умови для здобуття будь-якою необхідною учням і вчителям інформації, що знаходиться в будь-якій точці земної кулі: народознавчий матеріал, новини з життя молоді, статті з газет і журналів та інше.

Вивчення англійської мови online, до цього часу залишається новинкою в галузі викладання іноземних мов. Але те, що без англійської по Skype, загальна картина сучасних мовних методик буде неповною, стало залізним фактом. Якби це було незручно для студентів, навряд чи б такий спосіб накопичення і вдосконалення знань отримав би таке широке поширення. Найголовнішим аргументом на користь вивчення англійської онлайн за допомогою спілкування з викладачем в Skype є економія часу, причому не на тривалості занять. Йдеться про довгі переїзди з точки А, де живе учень, до точки Б, де працює викладач. Нерідко ці координати перебувають в абсолютно різних площинах, а Skype допомагає їх об'єднати. Тому вивчення англійської мови по Skype стало справжнім порятунком для жителів великих міст, де потрібно чимало часу на проїзд до місця навчання. У невеликих населених пунктах інша проблема: брак талановитих і досвідчених викладачів, які стежать за новими методиками вивчення мови і вміють застосовувати на практиці сучасні технології. До того ж Skype розширює межі і дозволяє займатися з педагогами з інших країн, в тому числі і з тими, хто є носієм мови.

Використання сучасних технічних можливостей також варто віднести до переваг вивчення англійської з учителем онлайн. Так, педагог може відправити вам у будь-який момент текстовий документ, таблицю, послати аудіофайл, дати посилання на відео або презентацію з теми, що вивчається. Деякі з викладачів також використовують можливість створення особистих словників з можливістю аудіозапису вимови слів. Таким чином, наприкінці заняття учень отримує доступ до списку слів, який йому необхідно запам'ятати до наступного уроку. Не забути, як правильно вимовляти нові слова та фрази, йому допоможуть зроблені разом з педагогом аудіозаписи. [3, с.1]

Не мовні вищі навчальні заклади використовують Skype як засіб покращення рівня знань існуючих студентів та для організації online курсів для абітурієнтів.

До недоліків навчання через Skype відносять також і неможливість контролю з боку викладача дій учня. Так, головною претензією є те, що вчитель не бачить, що пише учень і не може вчасно виправити помилку. [3, с.2] Насправді, навчання англійській в Skype, передбачає більшою мірою живе спілкування, а не написання текстів. Граматичні вправи учень виконує самостійно, на початку наступного заняття викладач розбирає з ним помилки і пояснює новий матеріал. Для наочності виправлень педагог може користуватися функцією Skype «Демонстрація екрану», яка замінює собою реальну дошку в класі.

Звичайно, навчання англійській через Skype, багато в чому залежить від справності обладнання та якості інтернет-з'єднання. Без них ефективні заняття неможливі. Досвідчені викладачі рекомендують для зручності навчального процесу користуватися гарнітурою: так сторонні шуми не заважатимуть ні вам, ні викладачеві.

В цілому, головними чинниками для успішного вивчення англійської по Skype залишаються цілеспрямованість, бажання отримувати знання і виконання всіх завдань викладача, без чого не обійтися і при очному вивченні іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. <http://osvita.ua/languages/how-to-learn/37113/>
2. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. – К.: Академвидав, 2007. – 616 с.
3. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти // Іноземні мови в навчальних закладах. – Педагогічна преса, 2003.

TEACHING ENGLISH FOR SPECIAL PURPOSES

*N. Barbelko, PhD in Pedagogical Sciences
Berdychiv College of Industry, Economics and Law*

INTERCULTURAL TOLERANCE AS AN IMPORTANT FUTURE SPECIALIST'S PERSONAL TRAIT AND PEDAGOGICAL CONDITIONS OF ITS FORMATION

The article deals with the scientific and theoretical foundations of upbringing the intercultural tolerance of students in the process of a foreign language learning. The major theoretical approaches to the study of intercultural tolerance are system, individual-activity, axiological and cultural ones.

Tolerance is integrative characteristics of the person, which includes the knowledge necessary to implement tolerant interaction; awareness of his/her own «I», uniqueness and identity, and as a result – tolerant, respectful, understanding attitude to the «Other» as equal, to his/her differences (physiological, educational, ethnic, cultural, religious, political, etc.); the ability to compromise, to overcome the contradictions; the absence of stereotypes, prejudice in communication [6, c. 103].

Intercultural tolerance is a result of narrowing of the generic concept of «tolerance» and means the integrative personal characteristics, which includes the knowledge necessary to make a tolerant intercultural interaction, positive emotional perception of the cultural «Other» as an equal, desire and the ability to communicate with other cultures on the basis of ability to compromise, to overcome differences, to find common language, to restrain themselves, to respect the linguistic and cultural differences of interlocutor [4, c. 172].

The main characteristics of intercultural tolerance are stability of personality (emotional stability, benevolence, courtesy, patience, social responsibility, independence, social relaxation), empathy (extraversion, sensitivity, courtesy, high level of empathy, the capacity for reflection); divergency of thinking (absence of stereotypes, prejudices; flexibility of thinking, critical thinking, the ability to see alternative solutions); mobility of behavior (absence of anxiety, tension in behavior, communicative, ability to find a way out of difficult situations, autonomous of behavior, dynamism); social activity (social identity, adaptability, optimism, creativity, initiative) [3, c. 131].

Intercultural tolerance is connected with a variety of cultural phenomena: cultural identity, culture of society, cultural stereotypes, strategies of acculturation, multicultural society, intercultural communication [2, c. 245].

The structure of intercultural tolerance includes five interconnected

components such as: cognitive (involves the accumulation of knowledge needed to promote upbringing the tolerance), motivational and stimulating (reflects the needs, motivations, interests, desires and willingness for tolerant intercultural communication), emotional and evaluative (reflects the relation of man to himself as a distinctive, unique personality; a positive emotional perception of other people; his opinions, attitudes, lifestyle), communicative and active (allows the accumulation of skills and abilities necessary for tolerant interaction), personal and reflexive (reflects traits of the personality necessary for a tolerant interaction and self-reflection). This structure determines the content of the criteria (cognitive, axiological, affective, behavioral and personal), their indicators and levels (high, medium and low) of students upbringing [3, c. 131].

The model of the process of the intercultural tolerance upbringing of students in the process of a foreign language learning includes the following components: a unit of aim (aim and objectives of the upbringing the intercultural tolerance of college students in the process of a foreign language learning, approaches, principles); content unit (components of intercultural tolerance needed to form: cognitive, motivational and stimulating, emotional and evaluative, communicative and active, personal and reflexive); procedure unit (pedagogical conditions, forms, methods, means of upbringing); results unit (diagnostic methods, criteria, indicators, levels) [5, c. 89].

The pedagogical conditions which are necessary for upbringing of intercultural tolerance are 1) the creation of the tolerant educational environment in the educational establishment; 2) activation the upbringing potential of the «Foreign Language» subject; 3) implementation of an optional «English for Cross-Cultural Communication» course; 4) providing the direct communication with the representatives of other cultures and via the World Wide Web.

The first pedagogical condition is realised with the help of such specifically organized forms as: 1) seminars with teachers to acquaint them with the principles of tolerant pedagogy and peculiarities of tolerant-directional communication in education; organized trainings to consolidate the knowledge and skills of formation of tolerant interaction; 2) training course «The Learning Tolerance» during which students are introduced to the concepts of «tolerance», «intercultural tolerance», «stereotypes», «prejudice», «difference», «similarity», «minority», «tolerant person», etc.; acquainted with traits of tolerant personality. Students master tolerant ways of interaction, through exercises, analysis and playing situations, solving collective creative tasks; 3) a variety of extracurricular forms of educational work, namely tutorials, debates, conferences, viewing short films about tolerance, trainings, [workshops](#), exhibitions, celebrations, festivals, competitions, photo exhibitions, creative projects, interactive theater, publishing the student's newspaper, video contests, creative games, role-plays, dramatization plays of Ukrainian and foreign playwrights and others.

The second pedagogical condition is carried through semantic content and national-cultural saturation of selected material, national-stained vocabulary, which presents the cultural characteristics of a nation. The information from the life of other

cultures, personal experience of interaction of students with foreigners and so on are used to increase the interest and desire of students to form such personal trait as intercultural tolerance.

The third pedagogical condition includes implementation of an optional «English for Cross-Cultural Communication» course. As the main aim of «Foreign Language» subject is to give knowledge and form skills in professional foreign language, learn to read and understand literature in specialty, understand basic professional terms, in order to provide effective upbringing of the intercultural tolerance of students in the process of a foreign language learning, the aim of optional course is to form a communicative and intercultural competences future specialists in professional English and promote its further development, and the development of student's «secondary language personality» as an indicator of his/her ability to participate in intercultural communication, intercultural tolerance education which is necessary for communicating with other cultures.

The fourth pedagogical condition includes meetings with the volunteers of Peace Corps and establishing friendly relations with foreigners through the Internet. In order to implement this pedagogical condition, students develop projects «My foreign friend» [1, с. 121].

So implementation of pedagogical conditions are ensured by using effective forms and methods of both classroom and extracurricular educational work: seminars with teachers, «The Learning Tolerance» training course for students, tutorials, debates, conferences, trainings, workshops, exhibitions, celebrations, interactive theater, publishing the student's newspaper, video contests, creative games, role-plays, dramatization of Ukrainian and foreign playwrights and others.

REFERENCES

1. Барбелко Н. С. Виховання міжкультурної толерантності студентів коледжів у процесі вивчення іноземної мови [Текст] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Барбелко Наталія Степанівна ; Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. – Умань, 2015. – 304 с.

2. Барбелко Н. С. Зв'язок міжкультурної толерантності з іншими культурними явищами [Текст] / Н. С. Барбелко // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – 2013. – № 10(3). – С. 245-253.

3. Барбелко Н. С. Критеріально-показникова характеристика рівнів сформованості міжкультурної толерантності студентів коледжів в процесі вивчення іноземної мови [Текст] / Н. С. Барбелко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2014. – Вип. 5. – С. 131-136.

4. Барбелко Н.С. Міжкультурна толерантність // Енциклопедія прав людини : соціально-педагогічний аспект [Текст] : колект. монографія / [Барбелко Н. С. та ін.] ; за заг. ред. проф. Н. А. Сейко. – Житомир : Туловський В. В., 2015. – С. 172-176.

5. Барбелко Н.С. Моделювання процесу виховання міжкультурної толерантності студентів коледжів у процесі вивчення іноземної мови [Текст] / Н. С. Барбелко // Вісник Черкаського ун-ту ім. Б. Хмельницького. Серія :

Педагогічні науки. – Черкаси: Черкаський національний ун-т ім. Б. Хмельницького, 2014. – Вип. 306. – С. 89-96.

6. Барбелко Н. С. Психолого-педагогічний зміст поняття толерантності [Текст] / Н. С. Барбелко // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. – 2013. – Вип. 1. – С. 103-107.

*L. Fursova, Senior Lecturer
Zhytomyr State Technological University*

NEW APPROACH IN TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES AT ZHYTOMYR STATE TECHNOLOGICAL UNIVERSITY

It is supposed that after finishing schools teenagers have a good command of the English language. It goes without saying that we mean general English they acquire during school years. But reality shows that most students of the first year of study at Zhytomyr State Technological University (ZSTU) are not very good at everyday English as they enter the higher educational establishment having rather poor knowledge of the language.

Yes, English like any other language, includes such aspects as speaking, listening, grammar, writing, and no matter if it is for general or special purposes. Everyone who learns the foreign language, specially, at a university, should feel free to speak it.

English for specific purposes (ESP) and English for general purposes (EGP) have much in common. Foremost, it's their grammar. There is no specific grammar in ESP as the latter one, like EGP, uses the grammar which is common for both of them. Secondly, it's their vocabulary, Most words in ESP are taken from EGP, namely words which are borrowed from EGP to ESP in their general meanings and words that become terms due to semantic changes.

All said above proves that EGP is the base for ESP. That is why, the knowledge of grammar and lexis is of the first importance for school leavers when they start learning ESP. In other words, good knowledge of the language is necessary for students so that they could acquire ESP successfully.

It is the reason why teaching grammar and ESP vocabulary is always paid all the attention of teachers at ZSTU.

Taking into account that

1) the majority of applicants entering ZSTU have not very good knowledge of English for general purposes,

2) the process of learning ESP requires enormous efforts from most students and learners can't cope,

3) a lesson a week or every second week appeared to be not enough for developing students' grammar and speech skills in ESP,

4) students have to learn terms and general words and grammar simultaneously that is extremely difficult for teenagers because they have to study some subjects on their future speciality also,

5) after ESP course learning most students can't speak English free discussing both general topics and issues in their professional fields,

6) the wants of the management of ZSTU to prepare highly qualified specialists who will be of high demand at the present job market also due to their abilities to communicate English successfully as soon as they need it,

7) the wants of students to get enough knowledge of the language that will facilitate them to build their future career, the teachers of our department have introduced the new curriculum for teaching English at ZSTU and this curriculum is being successfully implemented nowadays.

We hope our students will be among those happiest ones to benefit from their good knowledge of the English language learned at ZSTU while reaching their professional goals soon.

*Y. Gerasymchuk, Teacher of English Language
Zhytomyr Nursing Institute*

PODCASTING AND STORYTELLING AS NEW METHODS IN TEACHING ENGLISH FOR MEDICAL STUDENTS

The aim of the article is to present the interactive ways of teaching English for specific purposes, with special emphasize on medical English.

Keywords: linear and non-linear teaching methods, interactive method, teaching of medical English, podcasting.

Problem of the training quality of medical personnel is becoming increasingly important due to the increasing demands on their level of training. Modern education of future physicians should be focused on mastering foreign languages, providing correct and adequate use of speech as a means of oral and written communication in all areas of professional communication. Foreign language depicts a health care worker as a professional, who has an ability to enter business communication.

English for Specific Purposes or medical English is an integrated subject which combines a series of teaching grammar, vocabulary, spelling and punctuation, vocabulary and style of medical English. In addition the above items are closely linked to clinical disciplines and public health disciplines cycle.

Modern classes that we have at higher educational establishments, especially if it is referred to classes of foreign languages, require introduction of new methods

during explanation of material and operating it with the students. Therefore, it becomes necessary for medical students not only to teach medical terms in order to use them in the professional life but also to listen how they are used in everyday communication. With the development of innovation technologies we got an opportunity to use different media technologies in teaching English. One of them is podcasting. From a technical point of view "Podcast» (podcast) - a digital media file, or a few files distributed over the Internet for playback on portable media players or personal computers. By format podcasts remind a radio show, play sound, interviews, lectures or other types of oral genre. They can be varied by subjects [2].

Podcasting gives educators an opportunity to bridge the traditional classroom setting with progressive state-of-the-art technologies [3]. It also can reduce the lack of continuous process of language practice, frequent absence of native speakers surrounding. What makes it different is that podcasting is one of brand new and exciting means for students that help them to perform a more active role in their own learning experience with additional benefits: ease of use and effectiveness as a communication tool. Podcast use has bilingual application – repetitive and supplemental, including additional processing of text (lexical and grammatical) and acquaintance of natural flowing speech [1]. The above-mentioned benefits are enriched by diversity, presented by podcasts, which additionally reveals in showing variety of self-expression in English, communication tips and netiquette manners. Being a source of language cliches a podcast introduction into language learning process has shown positive results in improvement of interpreting skills, development of linguistic world-view, ability to adapt to peculiarities of individual pronunciation, access to effective distant learning monitored by the teacher. The advantages of using podcasts in teaching English to medical students are justified by the following factors: – increasing motivation for language learning; – necessity to be involved into real life situations – showing interactions between medical personnel, relations between physicians and patients; – multi-level authentic material that presents variety of English language (podcasters' intonations, dialects, individual sense of humor, manner of speech, grammar constructions); – opportunity to connect with foreign experience – to accept and exchange knowledge, skills, achievements and innovative methods in professional sphere. With mobile devices being available to any student such “portable lectures” give students opportunity to get acquainted with problems of their foreign colleagues, innovations and solutions in medicine and its branches, to learn terminological units and professional phrases. The most popular and useful podcasts recommended for medical students and professionals: NEJM This Week, Annals of Internal Medicine Podcast, MedPod101.com podcast, Listen to the Lancet, MUSC Neurological Health Podcast, OR-live, Surgery ICU Rounds Podcast, Survey of Pharmacology, UTHSC Internal Medicine Residency Podcast, Merck Manual of Patient Symptoms, Surgery 101 [4]. The assignments based on podcast activities that

require students to generate, edit and discuss podcasts reinforce critical communication skills such as writing a script, critical thinking, pronunciation drilling and its results could be presented either online or in a classroom. Almost any podcast can be adapted to the students' learning needs, being accessible whenever and as often as students would like. It should be admitted that maintaining students' private time may be difficult that is why it is reasonable to modify podcasting strategies in order to fit specific situations.

Another modern method in teaching English to medical student is storytelling. Traditional English for medical students teaching has mostly involved linear methods such as reading and translating into the students' first language and analyzing medical jargon, where the relationship between what is known and what is unknown is predictable. The end result of such teaching methods has been the development of competence rather than capability. Traditional education and curriculum have mainly been planned and designed aiming at enhancing competence contrary to the requirements of the modern complex world. Although developing competence is a necessary part of the zone of complexity, by itself it is not enough for learning to take place. Capability is necessary for the individuals to change, produce new knowledge and enhance performance through feedback. Therefore, as Fraser and Greenhalgh [6, p.802] put it, the learning outcomes in the new curriculum should focus on capabilities, not competencies. Capability, according to them, is achieved by the use of non-linear methods such as storytelling and small group, problem based learning. The method has been used by doctors and nurses in professional training and there is some evidence that clinical knowledge is retained in memory in the form of stories rather than non-integrated facts [8]. Storytelling takes precedence over traditional teaching of English to students of medicine with regard to their motivation, interest and class participation. It helps students of medicine learn and remember more of medical English compared with the traditional reading, translating and analyzing medical texts and terminology. Storytelling helps students of medicine increase and expands their medical knowledge more than the traditional reading, translating and analyzing medical texts and terminology. Learning will be more meaningful, challenging and stimulating if teachers and learners use storytelling for reflective learning. They further claim that storytelling by itself is a theory of learning.

A number of studies have lent support to storytelling as a teaching and learning strategy. Mello performed a research study on a bi-monthly storytelling-sessions basis over a period of nine months school year. She found that storytelling was enjoyable, entertaining and interesting. She also reported that students' overall learning, listening and interacting skills improved [7].

The method is used in such a way: teacher gathers the cases written in English, using medical terminology related to every disease case. The cases include infectious

diseases, degenerative diseases, neoplasia, metabolic disorders, hormonal diseases and mental disorders. Then the teacher orally narrates the cases with the students listening in a relaxed manner. Before telling the stories, the teacher hands out lists of new words and terms. They are asked to guess the meaning of words from context of the story. Only at the end of each session the students might ask the teacher to explain the meanings of unknown words or use a medical dictionary to look up the meanings of technical vocabulary. Each case presents a problem and the situation involved. The students do not have the main text of the cases, but are allowed to take notes while listening. They are told to think about the stories and report back next session and discuss problems and important points with the fellow members of their group. During the session the teacher acts as a mentor to support his students to solve the problems. All indications are that storytelling as a teaching strategy takes precedence over the traditional teaching method in English for medical students teaching context.

Accordingly, all the research hypotheses, that storytelling takes precedence over traditional teaching of English to students of medicine with regard to their motivation, interest and class participation, that storytelling helps students of medicine learn and remember more of medical English compared with the traditional reading, translating and analyzing medical texts and terminology, that storytelling helps students of medicine increase and expand their medical knowledge more than the traditional reading, translating and analyzing medical texts and terminology were confirmed. The power of storytelling as a teaching strategy may lie with the fact that it is a non-linear method. It seems that Fraser and Greenhalgh are true in saying that modern education should develop students' capability rather than competence and this is achieved by the use of non-linear methods such as storytelling [6, p.801]. The traditional methods, on the other hand, help develop competence in a task familiar and an environment familiar situation. Linear and non-linear divide is what differentiates between old and new curriculum on one hand and old and new class on the other. It is believed that linear methods develop competence, but non-linear methods create capability. Competence by itself is not enough; capability is necessary for individuals to learn and develop. Storytelling is one non-linear method used in education as a teaching strategy. Its usefulness has been established in health care education.

CONCLUSION

The development of modern world shows us the necessity to follow the innovations and use them in our teaching practice. Integration of podcasts and storytelling method into educational process shows benefits also for language teachers: the introduction of them into the language learning process definitely means professional development and creativity for educators, language trainers and teachers: it gives precious opportunity to follow curriculum, but also to match with current educational and social processes, as well as deepen knowledge in your students'

specialization and their future career. The key role of these methods consists in performing as interactive tool, presenting ability to teach (and educate) not only in the classroom, but also online, adding more active character to your classes which in turn means active educational minds and creative thinking abilities.

REFERENCES

1. Балтіна О.Б. Подкасти як засіб вивчення та викладання англійської мови. [Електронний ресурс] / О. Б. Балтіна. – Режим доступу: <http://ea.donntu.edu.ua/handle/123456789/12416>
2. Jamie S. Foster, Jennifer Larmore, Stephanie A. Havemann. The Basics of Educational Podcasting: Enhancing the Student Learning Experience [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://edis.ifas.ufl.edu/mb004>
3. Mayer R.E. Applying the science of learning: Evidence-based principles for the design of multimedia instruction // American Psychologist. – 63(8). – 2008. – P. 760-769. 5. Webster T. The Current State of Podcasting [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.edisonresearch.com/2010>
4. Top 5 Medical Podcasts I Listen To [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://casesblog.blogspot.com/2006/08/top-5-medical-podcasts-i-listen-to.html>
5. Cox, K., 2001. Stories as case knowledge: Case knowledge as stories. Med. Educ., 35: 862-866.
6. Fraser, S. and T. Greenhalgh, 2001. Coping with complexity: Educating for capability. BMJ, 323: 799-803.
7. Mello, R., 2001. The power of storytelling: How oral narrative influences children's relationship in the classroom. Int. J. Educ. Arts, Vol. 2.
8. Plsek, P. and T. Greenhalgh, 2001. The challenge of complexity in health care. BMJ, 323: 625-628.

*N. Shalova, Senior Lecturer
NTUU “KPI named after I. Sykorsky”*

USE OF AUTHENTIC MATERIALS FOR ESP IN THE CLASSROOM AT TECHNICAL UNIVERSITY

Teaching discipline “Foreign language for ESP” at the university is focused largely on the mastering professional communication skills by future specialists within the cultural approach to learning a foreign language. Formation of communicative competence of the students is a primary task of a foreign language teacher. Students should be constantly encouraged to express their views on several

issues, complement responses of colleagues, give examples of situations, to argue its position etc.

Authentic means true, based on primary source. Authentic materials containing information submitted by foreign sources, voiced by the native speakers are the most important. You can find equivalents and definitions of certain professional terms authentic materials because ESP acts not only self-discipline at the university, but also it is an auxiliary discipline for mastering their speciality.

Effective authentic materials for ESP include:

- audio;
- video;
- authentic texts of professional direction [1, p.45].

Future professionals should be familiar with the language characteristic of certain cultures and nationalities, communication behaviour in simulated professional situations, body language and emotions in order to learn ESP in particular situations of foreign interlocutors. Communication skills acquisition in natural environment can be possible using authentic videos where students with different levels of proficiency have the opportunity to learn the techniques and methods of conducting spontaneous dialogue among different cultures. You can learn the manner of communication, interlocutors intention to achieve specific communication goals and means of achieving the goals of communication via video [2, p.87].

Using authentic texts promotes the assimilation of professional vocabulary and use of certain grammatical structures in making up sentences by future specialists. Working with the text and performing appropriate tasks students can train visual memory and writing skills that are also very important in preparing future specialist. The selection of texts provides professional teacher, but students can be given the task to search for interesting information on a given subject on the Internet within the framework of their self-study.

REFERENCES

1. Stempleski S. Tomalin B. Video in Action. Cambridge University Press. – 1990.
2. Dickinson L. Self-instruction in Language Learning. Cambridge University Press. – 1988.

LANGUAGE LEARNING MOTIVATION FOR FUTURE ACCOUNTANTS

As English continues to dominate in business, accounting, education, law, engineering, IT technology, medicine, media, and research, the demand for English for Specific Purposes is rapidly growing to fulfil students' professional needs. One of the foundations of business is accounting as it allows organizations to view and analyze the past, allowing them to make sound decisions in the future.

Accounting students should be highly motivated to learn English and should not be focused only on written skills but as well as on speaking. For example, accounting students can be taught practical English conversation used in different industries, various issues concerning tips on job interviews and writing resumes, reading and understanding articles concerning such issues of accounting.

Foreign language today is not just part of the culture of a nation, but it is the key to success in the future career of students. Achieving a high level of foreign language is not possible without basic language training in high school. Developing basic competencies of students, teachers should remember to stimulate external and internal motivation of students, to understand these reasons of learning language and manage them.

Good communication skills in English are vital for our graduates, especially for accountants. Language is used for communication. So students need to be encouraged to activate the vocabulary especially through speaking activities. It is not enough to know the material. The most natural and effective way for learners to practice free speaking is to think out some problems or situations together. So it is obviously that full participation and high motivation are keys to a successful language learning.

This study investigates the role of motivation in foreign language learning and the factors that might affect learners' motivation.

Motivation is a powerful psychological tool as it helps not to stop moving towards its goal and to overcome all the difficulties in language learning. Some of the key motives for learning the English language are the opportunity to study and work abroad, internship, successful advancement through the ranks, unlimited access to information, overcoming language barriers while traveling as well as help own children with learning English.

Rhetoric tasks like brainstorming, filling in tables, lists of questions teach how to take into consideration motivation and background of the speaker and listeners before you start planning your speech. Teaching through games and discussions encourage students to debate and enrich the subject matter with visual aids, like colorful charts, diagrams and videos. Drawing connections to Real Life "When will I ever need this?" is essential for students of all levels. Showing them that a subject is used everyday by "real" people gives it new importance.

Teaching a class full of motivated students is enjoyable and effective for teachers as well as for students.

НАПИСАННЯ ФОРМАЛІЗОВАНИХ ТЕКСТІВ: ТЕКСТИ-АНОТАЦІЇ ТВОРІВ КІНОМИСТЕЦТВА

Письмо – один із чотирьох видів мовленнєвої діяльності, навчання якої є об'єктом дослідження в методиці викладання іноземних мов (О.Б.Бігич, Л.В.Калініна, С.Ю.Ніколаєва, М.О.Половинкіна, І.В.Самойлюкевич та ін. [2]). У даній статті навчання письма з використанням формалізованих текстів розглядаємо як один із засобів формування вмінь творчого незалежного письма. Формалізованим текстом називаємо текст з жорстко заданою структурою: діловий документ, анкета, заявка учасника конференції, тести тощо [4]. Формалізовану інформацію обробляти набагато легше й швидше, що сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

У запропонованому дослідженні зосередимось на навчанні написання анотацій творів кіномистецтва. Анотація – це коротке інформативне повідомлення рекламного характеру про твори кіномистецтва [1, с. 9], що переказує сюжет кінофільму, наводить дані про його авторів, в ній можуть бути також присутні елементи аналізу, оцінні компоненти [3, с. 144]. При написанні анотації необхідно дотримуватись вимог формалізації – композиційне оформлення, правила синтаксису, дотримання стилю, використання стратегій і тактик написання, відбору лексичних одиниць тощо.

Композиційна структура анотації проста і складається лише із заголовка та основної частини. Усі заголовки анотацій творів кіномистецтва збігаються з назвами кінокартин. За функціональним призначенням заголовки анотацій класифікуються як інформативні, оскільки вони повідомляють читачеві про назву фільму, про який ітиметься в анотації. Основна частина дає коротку характеристику змісту фільму та окремим персонажам. Розглянемо приклад:

THE SIXTH SENSE

After the assault and suicide of one of his ex-patients, award-winning child psychologist Malcolm Crowe is left determined to help a young boy named Cole, who suffers from the same diagnosis as the ex-patient -- they both see dead people. Malcolm cannot rest until he makes amends for his feelings of failure, created by the mental breakdown of the first patient. Cole is a young boy who is paralyzed by fear from his visions of dead people. His mother is at her wits end trying to cope with Cole's eccentricities. With the help of Dr. Crowe, Cole goes on a journey of self as he learns to overcome his fears, all the while discovering the purpose of his gift (www.btinternet.com).

У наведеному прикладі композиція анотації на художній фільм „Шосте відчуття” складається з двох ланок – заголовку та основної частини. Заголовок цієї анотації називає анотований кінофільм. Основна частина знайомить читача з героями фільму та елементами сюжету. Лексичні одиниці *ex-patient*, *award-*

winning child psychologist Malcolm Crowe, a young boy named Cole називають персонажів, дієслова *is left determined to help, suffers, cannot rest, makes amends, is trying to cope with, goes on a journey, learns to overcome, etc.* описують сюжетну лінію.

Для написання текстів-анотацій використовують комунікативну стратегію інформування. У цьому текстовому жанрі вона реалізується в певних тактиках. Розглянемо втілення цієї стратегії на прикладі анотації на кінофільм „Своя людина”:

THE INSIDER

Based on the true story of former tobacco executive Jeffrey Wigand, who blew the whistle on American tobacco companies' efforts to get -- and keep -- smokers hooked. The movie chronicles Wigand's relationship with "60 Minutes" producer Lowell Bergman, who risked his career to air an interview with Wigand even after CBS pulled the plug. Wigand risked more than his job to get his message to the masses: After being fired from Brown & Williamson Tobacco, then talking to the media, he endured lawsuits, a smear campaign and, the real Wigand claims, even death threats against him and his family, all at the hands of Big Tobacco (www.geocities.com).

Тактика інформування про матеріал, покладений в основу фільму, повідомляє читача про те, чи є події, факти, люди, зображені у фільмі, вигаданими, чи реально існуючими. Мовними індикаторами цієї тактики є вислови типу *to be based on, adapted true story of, true-life tale of, truthful / scrupulous record of*. У наведеному прикладі мовні одиниці *based on the true story, the real Wigand* вказують на те, що кінофільм „Своя людина” заснований на реальних подіях, які трапилися з реально існуючими людьми: *Based on the true story of former tobacco executive Jeffrey Wigand, who blew the whistle on American tobacco companies' efforts to get – and keep – smokers hooked*.

Тактика репрезентації теми фільму реалізує намір мовця ознайомити читача з основною тематикою і проблематикою кінокартини. Аналіз фактичного матеріалу показав різноманітність мовного втілення цієї тактики. Опорними мовними одиницями виявилися, наприклад, *the theme of the film, the film's core/at its core is ..., exploration of, the film portrays, story of*. У наведеному прикладі тактика репрезентації теми фільму реалізується через мовну одиницю *the movie chronicles*. Використовуючи цю тактику, критик інформує читача про те, що „Своя людина” – фільм про стосунки дослідника Віганда і продюсера телекомпанії CBS: *The movie chronicles Wigand's relationship with "60 Minutes" producer Lowell Bergman, who risked his career to air an interview with Wigand even after CBS pulled the plug*.

У наведеному прикладі стратегія інформування реалізується також у **тактиці представлення героїв**, яка втілюється в мовних одиницях, що позначають імена героїв – *Jeffrey Wigand, Lowell Bergman*, їхні професії – *former tobacco executive, producer*, сімейний стан – *his family*.

Тактика розгортання сюжету превалює в текстах-анотаціях. Вона надає стисло інформацію про основний зміст фільму. Мовні одиниці *blew the whistle*,

risked, being fired, endured називають основні сюжетні події, прийменники *after, then* вказують на послідовність їх розгортання. Зазначені засоби виступають мовним втіленням цієї тактики.

Підсумовуючи, зазначимо, що композиційна будова текстів-анотацій творів кіномистецтва представлена заголовком, який збігається з назвою фільму, та основною частиною. Кіноанотації формуються комунікативною стратегією інформування й тактиками інформування про матеріал, покладений в основу фільму, репрезентації теми фільму, представлення героїв та розгортання сюжету. Кожна із зазначених тактик втілюється в певних мовних одиницях.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ляшенко Т.С. Структурно-композиційні, лінгвостилістичні та прагматичні особливості тексту мистецтвознавчої рецензії (на матеріалі німецьких газет): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04/ Львівський національний ун-т ім. І.Франка. – Львів, 2004. – 19 с.

2. Професійно-методична підготовка майбутнього вчителя іноземної мови у вищому навчальному закладі: навчально-методичний посібник. Укладачі: Л.В. Калініна, І.В. Самойлюкевич та ін./ За заг. ред. І.В. Самойлюкевич. – Житомир: Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, 2008. - 165 с.

3. Стрельцов Б.В. Основы публицистики. Жанры: Учебное пособие. – Минск: Университетское, 1990. – 240 с.

4. Формализация текстовой информации // <http://samlit.net/proekt/lessons/informatika/reviewnew/doc/10/format.htm>

*О. Ходаковська, канд. філол. наук, доцент
Національний юридичний університет імені Я. Мудрого*

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ПРЕДМЕТНО-МОВНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Перевагами залучення предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) є виховання крос культурної свідомості, урахування вимог глобалізації, розвиток та вдосконалення мовних компетенцій, фахове спрямування, а також підвищення мотивації студентів.

Термін був запропонований Девідом Маршем в 1994 році «CLIL має відношення до ситуацій, в яких навчальні предмети або частина навчальних предметів вивчаються іноземною мовою і має подвійну мету — вивчити предмет, вивчаючи при цьому іноземну мову».

CLIL — термін, що описує навчальні методики, де предмети викладаються іноземними мовами. Предметно-мовне інтегроване навчання має дві мети, а саме — вивчення предмета за допомогою іноземної мови, та

іноземної мови через вивчення фахової дисципліни. CLIL використовується в різних освітніх контекстах - від старшої групи дитячого садка до вищої освіти.

Незважаючи на те, що поняття з'явилося відносно недавно, коріння інтегрованого навчання сягають далеких часів, починаючи з ранніх вавилонян і до початку 60-х нашого століття, коли двомовне навчання набуло величезної популярності у всьому світі.

Використання іноземної мови в CLIL освіті залежить від поставлених освітніх завдань і цілей. CLIL об'єднує низку теорій та підходів, які застосовуються в різних освітніх контекстах. Існує декілька термінів, що описують різні способи впровадження CLIL, наприклад: повне мовне занурення, "мовної злива" тощо.

При визначенні основних принципів методичного підходу CLIL в різних європейських країнах виділяється 4 основні аспекти, що охоплюють культурне і мовне оточення і спрямовані на вирішення предметних і освітніх завдань. Кожен з 4 аспектів реалізується по-різному в залежності від віку учнів, соціально-лінгвістичної середовища і ступеня занурення в CLIL.

Ідея використання принципу предметно-мовного інтегрованого навчання виникла в результаті зростаючих вимог до рівня володіння іноземною мовою при обмеженому часі, відведеному на його вивчення. З цією проблемою знайомі вчителі практично у всіх країнах.

Цей підхід дозволяє здійснювати навчання за двома предметами одночасно, хоча основна увага може приділятися мовному або немовному предмету.

Вивчення мови стає більш цілеспрямованим, оскільки мова використовується для вирішення конкретних комунікативних завдань. Крім того, студенти мають можливість краще пізнати і зрозуміти культуру мови, що вивчається, що веде до формування соціокультурної компетенції учнів. Учень пропускає через себе досить великий обсяг мовного матеріалу, що представляє собою повноцінне занурення в природне мовне середовище. Необхідно також відзначити те, що робота з різними темами дозволяє вивчити специфічні терміни, певні мовні конструкції, що сприяє поповненню словникового запасу учня предметною термінологією і готує його до подальшого навчання і застосування отриманих знань і умінь. Вивчення іноземної мови і немовного предмета одночасно є додатковим засобом для досягнення освітніх цілей і має позитивні сторони як для вивчення іноземної мови, так і немовного предмета.

В нашій роботі послуговуємося визначенням CLIL, запропонованим Коченковою О.М. На її думку - це дидактична методика, що дозволяє формувати у тих, хто навчається, лінгвістичну і комунікативну компетенції іноземної мови у тому ж навчальному контексті, в якому у них відбувається формування загальних знань та умінь [1]. Незважаючи на перевагу запропонованої методики, її актуальність та значущість, дослідники вказують на брак навчальних матеріалів а також відсутність програм підготовки викладачів.

Заняття, яке проводиться за методикою предметно-мовного інтегрованого навчання, повинне поєднувати в собі такі складові:

- Урахування знань та навичок студента, які пов'язані з конкретними елементами його фахового навчання.
- Використання мови як джерела отримання та вдосконалення фахових знань.
- Розвиток культури мовлення. Дослідження особливостей культури країни, мова якої вивчається, сприяння соціалізації у полікультурному просторі.

- Усвідомлення міжпредметних зв'язків.

Використання методики CLIL на занятті передбачає залучення чотирьох аспектів:

- Аудіювання — дозволяє спілкуватися іноземною мовою у професійному контексті.
- Читання — завдяки використанню автентичного професійного матеріалу є основним джерелом уведення нових терміноодиниць.
- Говоріння — сприяє розвитку умінь спілкування іноземною мовою у професійному середовищі.
- Письмо — покращує засвоєння нового матеріалу, збільшує словниковий запас та є підґрунтям для розвитку й встановлення міжкультурних професійних зв'язків.

Викладачеві для планування навчальної діяльності слід:

- враховувати інтеграцію навчання мови і розвитку навичок учнів, уникати перевантаження та надлишковості термінів.
- не зловживати читанням або прослуховуванням текстів / уривків.
- використовувати різні завдання та вправи.

Мета, зміст, структура, спрямованість, методи та засоби роботи відповідно до методики предметно-мовного інтегрованого навчання повинні відображати комунікативну спрямованість кожного окремого заняття та системи занять в цілому. Для досягнення зазначених завдань варто дотримуватися таких принципів.

1. Під час розробки заняття слід усвідомлювати те, що це є елемент системи, послідовний крок до досягнення головної мети. Комплексний підхід до планування враховує структуру вивчення теми, розділу тощо.

2. Мета заняття — початковий етап проектування навчання, вимагає досягнення діагностичних та оперативних завдань. Вона не повинна бути занадто широкою, варто усвідомлювати й те, що для її досягнення відводиться визначений час.

3. Діяльність учня має бути продуктивною. Новий матеріал потребує уведення до мовленнєвої практики учня, вирішення актуальних завдань, встановлення зв'язків між відомими та новими явищами мови. Будь-який вид діяльності учня повинен мати особистісний зміст виконання.

4. Урок іноземної мови повинен будуватися на вирішенні реальних, а не вигаданих завдань та проблем.

5. Комунікативна спрямованість навчання повинна відображатися у різноманітності організаційних форм навчального процесу. Вони допомагають викладачу створювати такі ситуації спілкування, які є максимально наближені до реального життя.

6. Викладач є рівноправним учасником діалогу з учнем. Завдання вчителя — не бути стороннім спостерігачем, а безпосередньо брати участь у процесі спілкування, максимально точно відтворювати справжню ситуацію.

Заняття, яке проводиться за методикою CLIL, передбачає роботу з текстовим матеріалом. Вважається доцільним супроводжувати тексти ілюстраціями, так щоб учні могли візуалізувати те, що вони читають. При роботі з автентичним матеріалом, учням необхідно виокремити структурні маркери в текстах. Ці маркери можуть бути лінгвістичні (заголовки, підзаголовки) і схеми, діаграми тощо. Після того, як "основні маркери" визначено, може бути проаналізована структура тексту та змістове наповнення.

Для організації лексичного матеріалу важливо використовувати схеми, щоб допомогти учням класифікувати ідеї і інформацію в тексті. Типи діаграм можуть бути різними для класифікації, груп, ієрархії, у вигляді інструкцій та додаткової інформації, таблиці, що описують людей і місця, а також їх комбінації. Структурування тексту використовується для полегшення процесу навчання і створення заходів, націлених на розвиток мовленнєвих навичок.

Студенти повинні вміти відтворити зміст прочитаного своїми словами. Викладач звертає увагу на те, чи вживають учні порівняння нових ЛО, протиставлення, опис, маркери дискурсу, академічну та професійну лексику.

Не існує великої різниці в завданнях на уроках з використанням методики CLIL та звичайних заняттях. Слід запропонувати різні типи вправ, укладених з урахуванням навчальних цілей. можна запропонувати приблизно такий перелік завдань:

- Прослухайте текст і складіть діаграму / зображення / карту / графік / діаграму
- Прослухайте текст і заповніть таблицю
- Прослухайте текст і занотуйте конкретну інформацію (дати, цифри тощо)
- Прослухайте текст і складіть його план, анотацію тощо
- Прослухайте текст і визначте місце розташування
- Прослухайте текст і визначте етапи процесу / інструкції / послідовність дій
- Прослухайте текст і заповніть пропуски в тексті

Відповідно до методу CLIL, студенти отримують знання про предмет з навчального плану при одночасному вивченні і використанні іноземної мови. Методика CLIL має перевагу у вирішенні проблеми "переповненого навчального плану", оскільки дозволяє поєднати один або кілька аспектів навчального плану, та збільшує час для вивчення мови.

Проте, існують важливі чинники, які необхідно враховувати, перш ніж впроваджувати програми CLIL. До них відносяться:

- наявність кваліфікованого викладацького складу
- необхідність співпраці викладачів різних дисциплін
- забезпечення студентів ключовим термінами і поняттями іноземною мовою
- можливість зміни розкладів, необхідні для реалізації програми CLIL (включаючи час планування навчальних програм).

ЛІТЕРАТУРА

1. Коченкова О.М. Возможности профилизации преподавания иностранных языков с помощью применения элементов методики CLIL (интегрирование преподавания иностранного языка и других учебных дисциплин) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kochenkova.ru/publ/vozmozhnosti_profilizacii_prepodavaniya_inostrannykh_jazykov_s_pomoshhju_primenenija_elementov_metodiki_clil_integrirovanie_prepodavaniya_inostrann/1-1-0-1

К. Якушко, ст. викладач

Національний університет біоресурсів і природокористування України

РОЗВИТОК КОЛЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПРИ ФОРМУВАННІ НАВИЧОК ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ-АГРАРІЇВ

На даний час серед показників іншомовного спілкування виділяється феномен колективної взаємодії через знакову систему іноземної мови [1].

Наша мета – описати досвід формування навичок іншомовного спілкування в контексті розвитку групової взаємодії на практичних заняттях з англійської мови за професійним спрямуванням.

Для вироблення відповідних знань, умінь і навичок ототожнення себе в межах певної спільноти фахівців, визначення та використання етикету й правил колективу впроваджувалися певні комунікативні кліше. Вони представлені у табл. 1, присвяченій розвитку професійно-орієнтованого іншомовного спілкування через засвоєння студентами основних правил спільної роботи майбутніх фахівців з агроінженерії та вироблення вміння описати ці правила за допомогою знакової системи англійської мови [2]:

Таблиця 1

Collective Interaction and Etiquette – Колективна взаємодія й етикет

The rules of interaction – Правила взаємодії	Etiquette – етикет
<i>1. Be proud to become mechanical engineer doing mutual work for self-development – Пишайся тим, що станеш інженером-механіком, виконуючи спільні завдання для</i>	<i>1. Be patient and reliable – Будь терплячим і надійним 2. Be powerful and hard-working</i>

<p>саморозвитку</p> <p>2. <i>Be friendly and open-minded future mechanical engineer</i> – Будь дружньо налаштованим та відкритим до пізнання нового майбутнім інженером- механіком</p> <p>3. <i>Improve your skills to change regimes of conversation for your team of future mechanical engineers</i> – Вдосконалюй навички змінювати режими спілкування у своїй команді майбутніх інженерів-механіків</p> <p>4. <i>Try to do the best to represent your link (part of work) for your team in time</i> – Намагайся вчасно зробити для команди все, що від тебе залежить, виконуючи свою частину роботи</p> <p>5. <i>Try to improve your knowledge in sign system of professional language</i>– Намагайся вдосконалити свої знання у знаковій системі професійної мови</p>	<p>– Будь потужним та працьовитим</p> <p>3. <i>Build your own team of future mechanical engineers</i> – Створи свою власну команду майбутніх інженерів-механіків</p> <p>4. <i>Try to do the best for your team of future mechanical engineers</i> – Намагайся зробити все, що у твоїх силах, для своєї команди майбутніх інженерів-механіків</p> <p>5. <i>Try to deal either with pleasant or with unpleasant colleagues</i> – Намагайся знайти спільну мову як з приємними, так і неприємними колегами</p>
--	---

Після роботи з зазначеною таблицею було надано наступний зразок написання частини твору про ознайомлення з англійськими розмовними кліше: «У правилах колективної взаємодії я обрав для себе настанову «Be proud to become mechanical engineer doing mutual work for self-development». Як на мене, вартий уваги і такий вираз із правил етикету, як «Build your own team»...».

У результаті застосування запропонованих комунікативних кліше був досягнутий позитивний результат вдосконалення навичок іншомовного спілкування в контексті розвитку групової взаємодії на практичних заняттях з англійської мови за професійним механіко-транспортним спрямуванням.

ЛІТЕРАТУРА

1 Yakushko K. G. The influence of pedagogical conditions on the development of other language communication for future agrarian engineers / K. G. Yakushko // *Educacja ustawiczna doroslych: Polish journal of continuing education*. – Radom: Instytut technologii eksploatacji, Panstwowy instytut Badawczy, 2015. – № 2 (89). – P. 76–84.

2. Якушко К. Г. Англійська мова для факультету МТ: електронний навч. курс [Електронний ресурс] / К. Г. Якушко. – Режим доступу: <http://tech.nauu.kiev.ua/course/view.php?id=212>.